

čakajo vsak četrtek in
velja s poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom do celo leto 32 din.,
pol leta 16 din., četrti leta
8 din. Izven Jugoslavije
36 din. Naročnina se pošlje
na upravnštvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Listi se določijo do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stare 1:50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roko-
psi se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejemo naročnino
inserate in reklamacije.
Cene inseratom po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
e primeren popust. Nezapre-
reklamacije so poštnine
proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

4 številka.

MARIBOR, dne 24. januarja 1924.

58 letnik

Mednarodni položaj naše države.

Zadnjic smo že poročali, da je posvetovanje Male antante v Beogradu izčrpalo ves dnevni red glede pojedin in zabav, kar se tiče skupnih smernic vseh državljanic te zveze, je pa ostalo vse pri starem, da gre vsaka država svojo pot ter da ostane zveza ali državna skupina Male antante nekaj neenotnega z ozirom na vsemogoče, kar je danes v mednarodni politiki največje važnosti.

S Francijo ali z Anglijo?

Politika prvih let povojne dobe izgublja ugled in zaslonko. Ko so Francozi, Belgijci, Angleži, Italijani in Amerikanci skupno razdelili svet na «premagance» in «zmagovalce» ter potem najbolj oškodovani Franciji prepustili, da v prvi vrsti zastopa zavezniške ali zmagovalne zahteve in načela v Evropi, je začela Francija s časom izrabljati to poverjenje in to nalogo ter je začela hoditi svoja pota, ki so v prvi vrsti privredila do tega, da prave zavezniške ali velikoantante zveze ni več. — Amerika in posebno še Anglija misli v prvi vrsti na obnovo evropskega gospodarstva, katero je svetovna vojna porušila, Francija pa stremi za vojnimi cilji, katere je Nemčija leta 1914 zamanj zasledovala. Zavezniški so se med vojno med seboj in vsak posebej še napram Ameriki zelo zadolžili, danes pa so časi, ko se zahtevajo urejeni računi. Anglija je odpalačevanje svojih dolgov Ameriki sporazumno uredila, jih tudi plačuje in samo Francija pravi, da ne ve kako in kedaj plačevati, dokler Nemčija njej ne plača. Mirovne pogodbe so se delale pod vplivom in glavno soudeležbo Francije, Francija je tudi v prvi vrsti odločevala, koliko naj Nemčija plača, sedaj pa Angleži uvidevajo, da je Francija vse odločevala in delala v prvi vrsti v svojo korist in samo za to, da bi mogla postati to, kar je hotela biti Nemčija leta 1914. Francija se je branila in se še sedaj brani preceniti, koliko in pod katerimi okolnostmi lahko Nemčija plačuje, — in zavezniški so sedaj začeli hoditi vsak svoja pota, ko vidijo, da francoska naziranja in poročila primanjkujejo v mnogem toliko na stvarnosti, kakor na iskrenosti.

Francija si išče zaveznike za svojo politiko, Anglija, ki bi spremenila mirovne dogovore, pa tudi in konferenca držav Male antante je prvočno izgledala tako, kot da se mislijo njene članice skupno in složno odločiti za eno ali drugo smer. Francija hoče močno zvezo na podlagi mirovnih pogodb, pa naj si bodo dobre ali slabe, — ki bi preprečila vsak preokret sedanjega stanja v Evropi. To ni slabo, bolje je pa to, kar naglaša Anglija po večini svojih državnikov in to je sledče: na ljubo miru in ureditvi Evrope je treba žrtvovati tudi mirovne pogodbe, ki se izkažejo kot neprikladne. Države Male antante se niso odločile ne za eno in ne za drugo

stran in tako je zlasti naša država, ki je na posebno kočljivem toriču starega evropskega vulkana — Balkanu, brez krmila ter čaka, da jo potegnejo razni magneti iz Pariza, Londona ali pa še od drugod.

Rusko vprašanje.

Posebno točko dnevnega reda beograjske konference je tvorilo tudi vprašanje zbljanja z Rusijo. Čehi imajo z Rusi že davno svoje posebne zveze ter so privarjali naši vladi, naj se tudi ona za to pobriga, ker je to državi le v korist. Pa tudi Francija je želela, naj se cela Mala antanta Rusiji približa, ter potem tudi v njene zadevah posreduje. Franciji se v tem oziru zelo mudri, ker se ne bi dala rada prehititi z angleško-ruskim sporazumom. Češke nasvete in francoske želje je pa postavila beograjska konferenca na nič, ker ima Rumunija radi prilaščene Besarabije z Rusijo svoje posebne račune in ker je Pašič v slepem oboževanju nekadnjega ruskega carstva, lahkonno zavrnil vse koristi ruskega sporazuma. Da se prikrije mučni vtis nesoglasja, je tudi v ruskem vprašanju sprejela konferenca po českem predlogu sklep, naj gre vsaka država svoja pot.

Naša država kot žrtev francosko-angleške tekme.

Francija je skušala ustvariti od nje odvisno zvezo držav od Baltiškega morja do Jadrana. Tega pa Anglija noče in tudi ne more dopustiti in zato je bilo treba pred vsem preprečiti popolno priklopitev Male antante k Franciji. To nalogo je prevzela Italija, ki je pred meseci sporočila naši vladi, da ima Jugoslavija izbiro samo med dvema možnostima: ali da se reško vprašanje povoljno reši ali pa da se med obema državama napove odkrito sovražno stanje. Pravzaprav se je nastavil naši vladi nož na prsa in njen položaj ni bil zaviden. Če bi se bili pridružili Franciji, bi bili imeli za hrbotom očitnega sovražnika v Italiji in drugih državah, katere so več ali manj orodje v rokah mogočne Britanije in bi tudi na Rumunijo ne mogli več računati, dočim bi si bila Češkoslovaška, ki itak že zdaj hiti potolažiti Anglijo in z Italijo nima prav nobenega spora, lepo umila roke. Na ta način je naša tako izpostavljenih država prišla dobesedno pod dva mlinska kamna. Da se iz tega položaja reši, je žrtvovala odvisnost Reke, privolila v nadzorstvo Italije nad politiko Male antante in pomagala pokvariti francoski načrt v srednji Evropi.

Sporazum z Italijo.

ki je bil razglasen tik pred sklepom konference Male antante, a že veliko poprej tajno sklenjen med Pašičem in Mussolinijem, je naša vlada začela predstavljati kot velik uspeh in pridobitev. V eni sapi se je zagotovljalo, da Italija prvič ne bo več proti nam hujskala Albance, Bolgare in Madžare in drugič da pride v našo posest

ob času dela vstop pod nobenim pogojem ni bil dovoljen.

Položil je pred njo debel rokopis.

«Tole preglej!»

Začudena je brala Lenka: «V borbi dveh svetov. Roman iz življenja. Napisal H. B.»

«Ti si to napisal —?»

«Da.»

«Ampak — ne razumem! Ti si vendar —.»

— bil sluga pri pisatelju Alešu Blažu, hočeš reči.

Da. Prepisoval sem njegove rokopise na čedno, opazoval sem ga pri njegovem delu. Pri tem sem se naučil tudi jaz pisateljevanja.»

«Ni mogoče! Neverjetno! — In kaj misliš s tem?»

«Denarja si hočem zasluziti!»

«Tvoja skrb me zares gane!» Lenka se je smehtala. «Torej to je tisto »delo«, ki si o njem govoril —! Ampak povej mi, kdo ti bo pa dal denarja?»

«Založnik sevel!»

«Za tole —?» Zlahko posmehljivostjo je pokazala po debelem svežnju papirja.

Aleš je bil precej užaljen. Hladno je dejal:

«Vzemi rokopis v svojo sobo, ga preberi in potem šele sodi! Pisatelja ne smemo soditi dokler ga nismo prebrali!»

«To je pa zares čudno —. Moj mož, pa pisatelj —! No, videli bomo! —»

Tistikrat je moral Aleš večerjati ob devetih mesto ob pol osmilj kakor običajno, juha je bila neslana, pečenka napol sirova in na salati je manjkalo olja in jesiha. Lenka je s plamenečimi lici in z žarečimi očmi nosila na mizo, ubila dva krožnika, prevrgla kozarec z vinom, svetlo je gledala moža in pravila:

Barš in Delta, da bodo smeli uporabljati del reškega pristanišča, da dobimo otok Lastovo, da se meje v Sloveniji popravijo v našo korist, da bodo naši rojaki pod italijansko oblastjo zavarovani itd. Sedaj pa prav naglo prihaja na dan, da za Reko ne dobimo ničesar. — Ce je že naša diplomacija mislila, da mora žrtvovati neodvisnost Reke, zakaj se ni vsaj potrudila, da bi si od Italije pogodbeno zajamčila narodno in kulturno avtonomijo Jugoslovjanov v Italiji — to se vprašuje danes vsak Slovenec in Hrvat in vsak pošteni Srb.

Notranje razmere v naši državi dajejo na to pravi odgovor: Kar velesrbski politiki doma nočajo dati Slovencem in Hrvatom, to tudi ne znajo ali pa celo ne marajo oskrbeti našim rojakom pod tujo oblastjo. In še dalje lahko gremo ter pribijemo, da je teptanje slovenskih in hrvatskih pravic tudi glavni vzrok slabega mednarodnega položaja naše države in vseh neuspehov v zunanjji politiki, katero vodijo v imenu države Srbov, Hrvatov in Slovencev — sami Srbi.

Odiranje Slovencev.

Radikalna velesrbska vlada — prvi odiralec.

Zadnji čas beograjska vlada in njeni pomočniki Slovence neusmiljeno odirajo z davki. Lansko leto so kar črez noč zvišali zemljiški davek za šestkrat, obrtni, pridobininski in osebnodohodni davek pa za 30 odstotkov. Obdačili so nam beograjski mogotci že vse, kar vzamemo v roke. Davek moraš plačati od vozov, vžigalic, bencina, petroleja, električnih žarnic, sladkorja, vina, žganja itd. Če bo šlo tako naprej, ne bo dolgo, da še kihniti ne boš smel glasno, ako si ne boš poprej prisnil dragega koleka na nos. Tako dela z nami Slovenci radikalna samosrbska vlada. Proti temu odiranju so odločno nastopili edino naši poslanci v Jugoslovenskem klubu. Samostojni poslanec Pucelj ni proti temu davku zinil besedice! To oderuško vlado podpirajo nemški poslanci, ki so tudi sokrivi krvavega odiranja Slovencev. Sokrivi tega neznosnega odiranja so pa tudi vsi tisti nemškatarski Slovenci, ki so pri zadnjih volitvah oddali svoj glas za Nemca Schauerja, kateri s svojim glasovanjem sedaj pomaga odirati uboge Slovence!

Uradništvo davčne oblasti — drugi odiralec.

Odira nas torej že beograjska vlada, ki nalaga vedno nove davke. Pa še hujši, kakor beograjska vlada, so uradniki, pri davčnih oblastih tudi še poštene in pravične uradnike, ki čutijo z ljudstvom. Ljudstvo te uradnike pozna in jih spoštuje. Imamo pa pri davčnih oblastih žalibog celo vrsto uradnikov, ki so Slovenci, ki pa s slovenskim ljudstvom nimajo sočutja, temveč ga pritisajo z

«Se nisem gotova s tvojim romanom, zato ti se nič ne povem, ker pisatelja ne smemo soditi, dokler ga nismo prebrali!»

In tisto noč je Aleš spal sam. —

Ko je drugo jutro proti osmim stopil v obednico k zajutrku, je ležal na njegovem prostoru rokopis, ovenčan s svežim cvetjem in zelenjem, in ko je Lenka prinesla kavo, ji je koj na prvi pogled videl, da je vso noč bedela in brala.

Postavila je kavo na mizo in se mu vrgla na vrat.

«Moj Hinko —! Odpusti! Nisem vedela —! Ti si cel Aleš Blaž —!»

Zmenila sta se, da bo Lenka nesla rokopis k začetniku in koj tudi na denar počakala, o pisatelju pa dejala, da je bolan in da sam ne more v mesto.

S tem se je Aleš hotel izogniti neljubemu srečanju in obenem izbrisati vsako sled za seboj.

VI.

Skoraj leto dni je minilo.

Aleš ja zaslužil denar. In mnogo je zaslužil. Čudno! Dokler je živel, so ga revno plačevali, — sedaj pa, ko je bil mrtev, so mu dajali bogate nagrade ter ga nadlegovali z naročili in ponudbami. «Človek pač šele po smrti pride do prave veljave!» je umoval in bil za eno izkušnjo bogatejši.

Skoraj nikamor ni zahajal. Ni bilo časa. Zatopljen v svoje misli je sedel v svoji sobi, kadil in pisal, pisal in kadil. Obiski so polagoma čisto izostali. Celo «Družinski dnevnik», edino vez s svetom, je popolnoma zanemaril. Če bi se bil svet podrl, v «Miranem dolu» bi tega menda niti zvedeli ne bili —.

Zato je udarilo kakor bomba med mirne prebivalce «Mirnega dola», ko je nekega dne nenadoma zavozil na

Živ pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennettu napisal Paulus.

12. nadaljevanje.

Lenka je obupavala. «Mirni dol» je pri najmarljivejšem delu dajal komaj vsakdanji kruh. Sama si ni vedela poiskati zaslужka, da bi njen Hinko šel za slugo, na to še misliti ni hotela, druga pa ni znal, tako je sodelila. Polom se ji je zdel neizogiben.

Aleš pa je stisnil zobe v besni odločnosti. Čutil je, da je pršla vrsta nanj, do mora on sedaj delati in služiti denar. Zavedal se je svoje moći in svojih zmožnosti in vedel je, — po tem kar je doživel ob svoji smerti, še prav dobro vedel — da njegovo delo ne bo brez plačila.

In pisal je.

Pisal je pravzaprav že pred polodom tudi. Snaval je načrte, zapisoval misli, očrtaval značaje, pletel dejanja. Pa vse le bolj iz dolgega časa in za igračo, včasi tudi za vajo, kakor se mečeborec igra s svojim orožjem v prostem času za zabavo.

Sedaj pa je bilo njegovo delo resno. Vrgel se je vanj s polnimi, spočitimi močmi, črpal iz zakladnice svojih neizrabljivih misli, burno je delovala in ustvarjala domišljija, dejanja so se kopičila in zapletala, značaji so se začrtavali, rastlo in zorelo je delo, vredno slavnega pisatelja Aleša Blaža.

Nesreča je pogosto tisto jeklo, ki izkreše iz naših lehih možganov najlepše misli, udarci usode zjeklenijo često tudi najmehkejšo voljo —.

Pa nastale so težave. Kdo bo poiskal založnika? Aleš je sklenil, da mora Lenka pomagati.

Nekega popoldne je poklical iznenadeno žensko v svoje »nasvetje«, kjer je pisal in delal in kamor jej

davki bolj, kakor to zahteva zakon. Ti uradniki so po svojem strankarstvu ali zagrizeni demokrati ali pa radikalni. Tem ljudem se naš človek ne smili. Ti uradniki predpisujejo našim ljudem davke, posebno dohodninski in prometni davek, od dohodkov, ki jih naši ljudje nikdar nimajo. Obdavčencem samim seveda nič ne verjamemo, zato pa stikajo okoli in poprašujejo o dohodkih ubogih davkopalcev njihove hlapce, dekle, delavce, viničarje, nemškutarje in druge ter predpisujejo davke po izvedbah lažnjivcev in ljudi, ki dohodkov svojih sosedov niti najmanj ne pozna. Uradniki davčnih oblasti si naravnost izmišljajo dohodke, ki jih davkopalci nikdar niso imeli. Znan nam je slučaj, da so navadnemu kmetu predpisali za leto 1923 pridobnine 100 dinarjev, prometnega davka pa kar 438 dinarjev od trgovine s senom, dasiravno dotičnik ni nikdar imel trgovine s senom in leta 1923 tudi od lastnega pridelka ni prodal niti kilograma sena. Plačati je moral, ker bi ga drugače zarubili, rekurz pa bo najbrž rešen še le črez par let, če sploh še pride kaka rešitev iz Ljubljane. Na razpolago nam je še drug velezanimišnji slučaj. Nekemu davkopalcu so naložili osebno-dohodninskega davka za leto 1920 8000 K; za leto 1921 že 16.000 K, za leto 1922 pa takoj 32.000 K. Torej vsako leto za 100 procentov več. Pri takem postopanju mora ubogo ljudstvo popolnoma izkraveti. Te uradnike, ki so dozdaj postopali tako brezsrčno in so našemu ljudstvu nalagali več davkov, kakor jih zahtevata pravica in zakon, rotimo v imenu našega gospodarsko propadajočega ljudstva in jih obenem prosimo: Nikar po tej poti naprej! Nehajte izčemati ljudstvo. Saj so tisti, ki jim nalagate in predpisujete davke, Vaši bratje! Ne navajte davčnega vijaka hujše, kakor je že predpisano. Slovenci ste, zato pa tudi imejte usmiljenje s Slovenci!

Davčni uradi — tretji in najhujši odiralci.

Če že štejemo vlado in uradništvo davčnih oblasti med odiralce slovenskega ljudstva, moramo resnici na ljubo reči, da ti še niso najhujši. Najhujši so ponekod davčni uradi, ki davke pobirajo in iztirjavajo. Pri davčnih uradih se nahajajo tudi dobri in pravični uradniki, a ponekod najdemo tam ljudi, ki se jim ne ljubi seštevati in odstevati, ki ne računijo, koliko je še kdo v resnici davkov dolžan, ampak kar na slepo zahtevajo in iztirjavajo davke, ne oziraje se na to, ali je davkopalca še sploh dolžan davek ali ne. So davčni uradi, kateri v letu poberejo in iztirjajo veliko več davkov, kakor jih je sploh predpisani. To seveda se lahko zgodi, ker davkarije ljudem ne izdajejo davčnih knjižic, dasiravno je to finančni delegat strogo zapovedal. Pa tudi, če imajo davkopalci te knjižice, jim ni s tem nič pomagano, ker davkarski uradniki v te knjižice skoraj nikdar ne vpišejo, koliko davkov je za dotično leto treba plačati. Tako seveda davkopalci nikdar ne vedo, koliko so dolžni, in se ne morejo braniti, ako davkarije zahtevajo vedno nove svote od njih, četudi so plačali že več, kakor jim je predpisano. Pred nami leži tak slučaj. Neki davkopalci je že koncem avgusta lanskega leta plačal vse davke za leto 1923. Nenkrat dobi koncem novembra, da še mora plačati zoper 1030 dinarjev davka. Ker so ga hoteli rubiti, je res plačal tudi to svoto. Zahteval pa je od davkarije nataniči izpisek vseh predpisanih in plačanih davkov. Ko ta izpisek dobi, vidi, da je imel za leto 1923 predpisanih vseh davkov 2211 dinarjev, plačal pa vsed vedne pritiska davkarije vsega skupaj 3454 dinarjev, torej je moral 1242 dinarjev več plačati, kakor mu je bilo predpisano. Ko ga je davkarija koncem novembra tir-

dvorišče avtomobil. Pes čuvaj je besnel, kokoši so v znorem strahu bežale pred tutajočim in drdrajočim vsiljivcem in hlapcu Štefanu je od samega začudenja padla pipa iz ust, kar se mu, je pravil, še nikdar v življenju ni zgodilo.

Pa avtomobil je utihnil in iz njega je stopil eleganten, črnooblečen gospod. V roki je nosil torbico.

Za trenutek je postal. Smehlja se, pa z zanimanjem je gledal po dvorišču, prijazno mignil besnemu čuvaju, pokimal Štefanu, zamrmral: «Kdo bi si mislil!» in stopil v vežo.

Lenka mu je prišla naproti.

«Ali sem prav prišel k gospe Lenki Brglez?»

«Prosim!»

«Gospod soprog je doma, seve?»

«Da! Ali vas naj naznam?»

«Ne ne! Majhno iznenadenje! Pokažite mi prosim njegovo sobo!»

Aleš je delal v sobi, ki je ležala na vrt. Ropota ni slišal. Njegove misli so bile v drugem svetu in njegovi čuti so odmrli vsemu, kar ga je obdajalo.

Tudi trkanja ni čul. Šele ko so se odprla vrata, se je zamišljen in raztresen obrnil.

Postaran gospod je stal pred njim. Izbrano je bil oblečen, sivo gladko pristriženo brado je imel in plečast je bil. Zlat ščipalnik mu je sedel na nosu in skozi njega je gledalo dvoje bistrih oči, presunljivo pa obenem prijazno, skoraj dobrotno. Njegov obraz je bil oduševljen, duhovit. Pod kratkimi brkami so se smehtala zgovorna, izrazita usta.

Z dovršeno vlijudnostjo je pozdravil. Njegove umerjene, samozavestne kretanje so pričale, da prihaja iz krov, kjer sta izobražen okus in fino obnašanje doma.

«Oprostite da vas motim!» je dejal, ko se Aleš še

jala še za 1030 dinarjev, je dotični posestnik že imel 210 dinarjev več plačanih davkov, kakor mu je bilo sploh predpisanih za leto 1923 in vkljub temu mu je davkarija grozila, da ga bo rubila, ako ne plača zahteva ne svote. Tako torej tekmujejo med seboj vlada, davčna oblast in davkarija, kako bi iztisnili zadnji vinar iz slovenskih davkopalcev.

Vlada nalaga visoke davke, davčne oblasti predpisujejo več, kakor vlada zahteva, davkarije pa iztirjavajo še več, kakor so davčne oblasti predpisale. Zato se ne smemo čuditi, ako Slovenija plača enkrat več davkov, kakor jih je pričakoval finančni minister po proračunu! Krivi tega izsesavanja slovenskega ljudstva so poleg vlade tisti uradniki, ki odmerjajo previsoke davke in tiste davkarije, ki še več iztirjavajo, kakor je bilo predpisano.

V Srbiji, na Hrvatskem, v Vojvodini in drugod davčni uradniki čutijo z ljudstvom in ne izsesavajo ljudi tako kakor Slovenci; za to pa ti kraji razmeroma ne plačujejo niti polovico toliko davkov, kakor Slovenci. Temu plačkanju Slovencev mora biti enkrat konec. Zahlevamo, da delegacija financ primerno poduči svoje uradništvo, da ne bo več tako neusmiljeno navajalo davčnega vijaka kakor dozdaj. Pričakujemo pa tudi od naših slovenskih uradnikov, da se bodo spometovali in ne bodo več črez mero in zakon stiskali svojih bratov Slovencev, med katerimi živijo. Mi moramo biti bratje drug drugemu pomagati, drug drugega braniti in ščititi ne pa tirati v propad.

Pavel Šerc, ekonom — Limbuš.

Gnojenje sadnega drevja.

Kakor vsaka kulturna rastlina, tako rabi tudi sadno drevje za razvoj gotove množine hranilne snovi. Drevo je dolgotrajna rastlina, ki stoji ves čas svojega življenja na enem in istem mestu, nje korenine prodirajo v nove plasti, a ne najdejo toliko snovi, da bi mogle prehraniti same sebe in nastavljeni plod. To pa še le najbolj opazimo ob dobrej sadnih letinah, ko pade dosti nezrelega sadja na tla, ker ga drevo ne more prehraniti. Drevo trpi v rasti in v rodovitnosti ter sčasoma popolnoma opeša. Mi moramo toraj spraviti v zemljo z gnojenjem toliko živeža, kot je potrebno za rast in rodovitnost, to je za razvoj novega brstja, lesa in listja. Na dobro gnojeni zemlji raste drevo krepko, je bolj odporno proti škodljivcem in raznim boleznim, daje lepo in popolnoma razvito sadje.

Pri gnojenju pridejo v poštev štiri glavne hranilne snovi, to so: apno, dušik, kalij in fosforna kislina. Te štiri snovi tvorijo podlagu pravilnemu gnojenju.

Apno ima velik pomen pri tvorbi ploda, pospešuje tvorbo sladkorja in dišavnih snovi in daje skupno s kalijem močen in odporen les. Ti znaki se poznajo posebno pri črešnjah in jablanah v zemlji, ki vsebuje malo apna. Prav pogosto je vzrok nerodovitnosti pomanjanje apna v zemlji. Na močvirni, vlažni, mrzli zemljih postane drevo rako in smolikavo, se rado suši v vršičkih itd. Z apnom samim lahko te bolezni v gotovih slučajih popolnoma ozdravimo.

Kalij najdemo v vseh delih drevesa pri delu. Je v lesu prepotreben, najdemo ga v listju in sadju samem. Pospešuje rast zdravega in močnega listja, pospešuje rast in pomaga pri zorenju sadja. Največ kalija rabijo jablane, njim sledijo črešnje, ter vso koščičnato sadje, manj ga rabijo hruske. Pomanjanje apna se pozna po

vedno ni genil. «Moje ime je Franc Meier. Založnik sem. Poznam vas iz vaših del in prišel sem — kupovati!»

Aleš je nezaupno gledal tujca. Ni bila navada, da bi založniki hodili k pisateljem —.

«Me veseli», je dejal. «Pa — ne zamerite, vaše cenojeno ime mi je čisto neznano. Poznam vse tukajšnje založnike, ampak Meier — Franc Meier —? Ne vem —!»

«Razumljivo!» se je smehtjal tujec. «Šele pred kratkim sem začel. Malo pridevete v mesto!»

«Tisto je res. — Pa sedite prosim!»

Tujec je odložil torbico in klobuk ter prisel.

«Pišete novo delo, kajne?» je pokazal na papirje, ki so ležali po pisalni mizi.

«Da. Pa je že obljubljeno.»

«Škoda! Nujno bi potreboval! — Pa taki mojstri imajo že tri dela zasnovana v glavi, ko eno izdelujejo! Pogodiva se za prihodnje!»

«Ne gre tako naglo! Delam počasi. Pridejo dnevi in tedni, ko sem čisto suh.»

«Ne verjamem! — Poznam sem na primer pisatelja, — saj je tudi vam znano ime Aleš Blaž, kajne? Mož je bil silno plodovit in je pisal, da tako rečem, tri povesti obenem. In vi, gospod H. B. — Hinko Brglez, kajne? — vi ste, pravim, v vsem podobni Alešu Blažu. v besedah in v slogu, v izpeljavi dejanja, v snovanju načrtov —. Druga izdaja Aleša Blaža —! Zato sklepam, da tudi tako naglo delate kakor on. — Kar oblubitite mi!»

Aleš si ni upal pogledati tujcu v obraz, pa čutil je, da ga njegove bistre oči opazujejo —.

Sum se mu je vzbudil. Tale človek ni bil tisto, za kar se je izdajal —! Tako ne prihajajo založniki! In Aleša Blaža je omenjal —! Našel je sličnost med njim in med pisateljem H. B. —!

Ali so mu na sledu —? Policija je imela razlogov

značilno rumenih pegah na listju, kratkih letnih po-ganjkih, kateri se tudi včasih sušijo, včasih celo cele veje.

Dušik igra važno vlogo pri tvorbi rastlinskih delov. Pospešuje tvorbo listja, daje lepo temnozeleno barvo, lepo razvito sadje, ter vzbuja rastlino k živilni rasti. V nasprotnem slučaju dobimo slabu razvit les, malo listja in bledoželeno barvo.

Fosforna kislina pospešuje tvorbo semenja, rodnega lesa in sadja, posebno hvaležno ji je koščičnato sadno pleme.

Kot gnojila pridejo v poštev popolna (hlevski gnoj) in nepopolna (umetna gnojila). Najbolj važno gnojilo je hlevski gnoj, ki vsebuje glavne hranilne snovi v pravem razmerju, ter dovaža zemlji humus, bakterije in napravljajo težko zemljo bolj rahlo, prelahko pa bolj zvezno.

Izvrstno gnojilo za sadno drevje je gnojnica. Vsebuje precej dušika (0.34 odstot.) primanjkuje pa kalij (0.8 odstot.), posebno fosforna kislina (0.02 odstot.). Zato je dobro pred uporabo primešati superfosfata in kalija. Kalija imamo doma dosti na razpolago, namreč lesni pepelek, kateri je bogat na kaliju (1.2 odstot.) in fosforni kislini (0.5 odstot.) in je bogat na apnu. Pepelek od premoga je brez hranilne vrednosti. Ker je gnojnica tekoča, dovaža tudi spodnjim koreninam dovolj hrane. Za 100 kv. metrov sadovnjaka je uporab pri polnem gnojenju 20 kg pepela in 200 litrov gnojnica. Tedaj dodamo zemlji 5 kg apna, 2 kg kalija, 0.34 kg dušika, 0.52 kg fosforne kislino. Pri suhem vremenu je gnojnico razredčiti z vodo, sicer bi škodovala. Gnojenje z gnojnico v zvezi s pepelom spravimo v zemljo na ta način, da napravimo 30 cm globoke in primerno široke jarke po 1 meter na razen, v katere potrošimo najprej pepela, nato pa napolnimo jarek z gnojnico. Ali pa napravimo s kakšnim železnim kolom luknje, v katere potem naličimo gnojnico. Ako pa nam čas ne dopušča, ali pa imamo tega gnoja dosti na razpolago, raztrošimo pepel kar po travnatih ruših, nato pa navozimo gnojnico, seveda se pa vzame vsacega enkrat več, ker polovico odvzame travnata ruša. Gnojnica mora biti vsaj par tednov stara.

Kompost ali mešanica zasluži pri sajenju sadnega drevja in pri razmnoževanju istega prvo mesto. — Učinek komposta je odvisen od materijala, iz katerega je sestavljen. Sestavine so različne: so iz zemeljskih in rastlinskih ostankov ter živalskega izvora. Prav dober kompost se napravi iz cestnega blata in zemlje obcestnih jarkov. V prav izdatni meri ga izboljšamo, ako ga polivamo z gnojnico in s straniščnim gnojem. Da ga izboljšamo na kaliju mu primešamo lesnega pepela.

Umetna gnojila.

Od dušičnatih gnojil pridejo v poštev: žveplenokislji amoniak, čilski soliter in apneni dušik.

Žveplenokislji amoniak učinkuje počasnejše in pride v poštev pri mladem drevju, ki razprostira svoje korenine v zgornjih zemeljskih plasteh.

Čilski soliter učinkuje hitreje, ga uporabljamo z uspehom pri drevju, ki je zaostalo v rasti in pri drevju, ki nam donaša drobno sadje. Ker je lahko raztopljen, ga uporabljamo pri starejšem drevju, kjer ga deževnica izpira v spodnje plasti.

Apneni dušik spravljamo v zemljo plitveje, v močvirnatih zemljih ga ne smemo uporabljati, ker bi znal drevesom škodovati.

Med kalijevimi gnojili se uporablja težkoraztopljeni kajnit, za lahko zemljo pa 40 odstot. kalijeva so-

dovolj, da bi ga zasledovala —! Pod napačnim imenom je živel! Kaj če je bil tale elegantni neznanec tajni policist?

Nastal je hipen molk. Aleš je krčevito zbiral misli za primeren odgovor. Končno je dejal:

«Sveda poznam Blaža! Kako bi ga ne! Vsak pisatelj, posebno pa še začetnik, ga mora poznati. Priznam tudi, da je moj vzor. Zato sva si morebiti nekoliko podobna —. To ni nič čudnega!»

«Seveda ne!» se je prizanesljivo smehtjal neznanec. «Ah — Aleš Blaž! Škoda da je umrl! Jaz ga obožavam, veste, Kupil sem celo nekatere njegove rokopise. Tule na primer — segel je v torbico — «imam par listov njegovega romana «Zora». Slučajno sem je vzel seboj, ker sem zaradi njega imel opravka pri kraljevski akademiji. Poglejte!»

Ni mu bilo treba mnogo gledati. Poznal je oddaleč svojo pisavo.

Malomarno je zamahnil z roko.

«Videl sem dovolj njegovih rokopisov! V tujini, kjer je posebno rad delal.»

«Ni mogoče —? Torej ste bili z njim skupaj? — Ampak poglejte, ali ni to čuden slu

katera je lahko raztopljava za težko zemljo. Dobro kašjevo gnojilo je lesni pepel, katerega pa ne kaže gnojiti na lahki, peščeni zemlji, ker bi znal koreninam skodovati.

Med fosfatnimi gnojili se uporablja: superfosfat in Tomaževa žlindra.

Superfosfatna gnojila učinkujejo naglo, a malo časa. Uporabljajo se v težki, glinasti zemlji in tam, kjer je treba drevescu hitre pomoći.

Tomaževa žlindra je težko raztopljava, učinkuje počasneje, a dalje časa. Dobro učinkuje za staro drevje z globokosegajočimi koreninami in v zemlji, ki ji pričenjuje apna.

Čas gonjenja se ravna po lastnosti umetnih gnojil, ali so lahko, ali težkoraztopliva.

Težko in počasi razkrajajoča gnojila kakor: živalski odpadki, Tomaževa žlindra, hlevski gnoj, kompost itd. se naj uporabljajo že v jeseni ali tekom zime.

Lahko topljiva gnojila, kakor: žveplenokisli amonik, superfosfat, kakor tudi koncentrirane kalijeve soli, žgano apno, se lahko uporabljajo od jeseni do poletja.

Tako učinkujuča gnojila so: čilske solite, gnojnica in stranični gnoj. Uporabljamo jih lahko skozi celo vegetativno dobo, to je od spomladni do poletja.

Od avgusta mesca do konca oktobra se morajo lahko topljiva in hitroučinkujuča gnojila opustiti, sicer bi les ne dozorel, ter bi trpel vsled mraza.

Kako se drevju gnoji?

Način gnojenja je odvisen od lastnosti gnoja, zemlje in drevesa. Pri drevju, katerega korenine prodirajo globoko v zemljo (črešnje, češljje, slive) natrosimo gnoj po vrhu pod kapom krone, nato zemljo prelopatico ali prekopljemo.

Ce gnojimo sadnemu drevju z globokosegajočimi koreninami, moramo spraviti gnojilo globoko v zemljo, da bodo bolj učinkovalo. Gnojilo spravimo v zemljo pod kapom krone, kjer se nahaja največ sesalnih korenin. Najbolje pa je, ako se izkoplje primerno globok in širok jarek, v katerega spravimo potreben gnoj. V globokosežni zemlji kjer se razprostirajo koreninice bolj globoko, se napravijo tudi jarki temu primerno bolj globoko. V lahki, prodnati zemlji ne smejo spravljati gnoja pregloboko, ker bi se redilne snovi porazgubile v spodnjih plasteh.

Jarki ne smejo biti čez pol metra globoki, ker bi se gnoj vsled pomanjkanja zraka ne razkrajal, temveč le pooglenel ter drevescu le malo koristil. V jarke spravljeni gnoj pomešamo z zemljijo, nato zasujemo jarek z ostalo zemljijo. Najlepši učinek dosežemo, če gnojimo sadnemu drevju s hlevskim gnojem v zvezi z umetnimi gnojili, osobito s fosfati.

Važno je vprašanje: koliko enega ali drugega gnojila se vzame za uspešno gnojenje?

Glede tega vprašanja se moramo držati raznih okolnosti: po starosti, po lastnosti in velikosti sadnega drevja in tudi po kakovosti zemlje. Pri bohotni rasti ne bomo gnojili z dušikom, temveč s kalijevimi in fosfatnimi gnojili ter z apnom. Slabotnemu drevju pa damo vse hranične snovi, posebno pa dušik. Na vsak kv. meter površine sadovnjaka se računa za dobo enega leta 5 kg hlevskega gnoja, ali 10–15 kg komposta, ali 10 litrov gnojnico ali 8 litrov straničnega guoja. Določeno množino gnojnico in straničnega gnoja razdelimo v dva dela. S prvim delom gnojimo, ko drevje odganja, z drugim, ko je drevje odvetelo. Ker pa s hlevskimi gnojeni ne moremo gnojiti vsako leto, gnojimo enkrat za štiri leta, vzamemo pa vsakega štirikratno množino dočlene svote. Od umetnih gnojil računamo na kv. meter za dobo enega leta 25–40 g žveplenokoslega amoniaka ali čilskega solitra ali apnenega dušika, 20–30 g 40 procentne kalijeve soli ali 80–120 g kajnita, 30–40 g superfosfata ali 40–60 g Tomaževe žlindre.

Nad vse ugodne uspehe dosežemo, ako postopamo tako, da gnojimo letos s hlevskim gnojem, prihodnje leto z apnom, tretje leto s kalijem in fosfatnimi gnojili in četrteto leto začnemo z gnojnim kolobarjem z novo.

Trajne in zmerne donose ter lepo razvito sadje smemo le z dobrim in zmernim gnojenjem pričakovati!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Članom bivše komisije za izvedbo rapallske pogodbe je zunanj minister predložil besedil sporazuma z Italijo. Protokol je kratek in obsegla le štiri male strani in je povsem politične narave. Nanaša se izključno le na Reko in določa mejo proti Italiji popolnoma v smislu naših dosedanjih poročil. Od ostalih hrvatsko-slovenskih zahtev ni niti ene v sporazumu in naših narodnih manjšin na Goriškem in v Trstu ne omenja niti z besedo, dočim se glede Hrvatov in Slovencev, ki ostanejo na ozemlju v rapaljski pogodbi predvidene reške države in ki bodo pripadali k Italiji, nahaja v protokolu nekaj členov, ki so pa tako splošnega značaja, da jih bodo Italijani lahko tolmačili popolnoma po svoji volji. V protokolu tudi ni omenjen otok Lastovo in je torej jasno, da so bile vse take in podobne vesti od vlaude namenoma vržene v javnost, da bi se vsaj malo ublažil silni poraz, ki ga je velesrbska vlada hote ali ne-hote doživel. — Pašič in zunanj minister odpotujeta danes v Rim, da podpišeta pogodbo.

Včeraj se je zopet sestala narodna skupščina in če ne bodo seje zopet odgovorne, bo mnogo zanimivih razprav in hudih naskokov na vlado. Razpravljalo se bo

tudi o oboroževalnem posojilu iz Francije. Vlada je v velikih skrbeh in naročilo se je Turkom in Nemcem, naj bodo njihovi poslanci vedno v Beogradu, da pri vsakem glasovanju varujejo vlado pred kakim iznenadnjenjem opozicije.

Kakor pri vsakem obravnavanju proračuna in davanjstvu je posl. Pušenjak na eni od zadnjih sej finančnega odbora zopet zahteval zvišanje eksistenčnega minima. Finančni minister se je udal v toliko, da je privolil, da bodi za Slovenijo in Dalmacijo eksistenčni minimum 20.000 K, za druge pokrajine, kjer se tudi pobira davek na osebno dohodnino, ta predlog ne velja. Predlog je bil nato z večino glasov sprejet. Po trdem boju se je posrečilo vsaj nekoliko zvišati eksistenčni minimum. Svoja od 20.000 K, ki naj bo prosta osebne dohodnine, je seveda v primeru s sedanjimi gospodarskimi prilikami majhna pridobitev. Treba bo še hudega boja, da se izvojuje pravična mera dohodnine, ki bo prosta obdavčenja. Istočasno so poslanci Jugoslovenskega kluba zahtevali tudi, da se s spremembom eksistenčnega minima izpremeni tudi lestvica. Tega pa finančni minister ni hotel sprejeti.

BOLGARIJA.

Z nedeljo je bil v Sofiji sklican velik shod makedonstvujočih emigrantov v Sofiji, na katerem naj bi sen protestiral proti režimu v Makedoniji. Bolgarska vlada je, hoteč pokazati svojo lojalnost, ta zbor prepovedala. Minister notranjih zadev Rušev je pozval odbor makedonstvujočih k sebi in ga obvestil, da vladata ne bo trpela nobenih akcij, ki bi bile naperejene proti sosednji Jugoslaviji.

ANGLIJA IN MALA ANTANTA.

Po konferenci Male antante se je podal češki minister dr. Beneš v London, kjer se je poprej ostro grajala med Češko in Francijo sklenjena pogodba. Dr. Beneš je pa znač angleške državnike prepričati, da ta zvezna se nasleduje nobenih vojnih ciljev in sedaj se v nekaterih londonskih listih izraža nada, da bo Mala antanta še dober steber miru v Srednji Evropi. Mala antanta je dovolj močna, da prepreči poizkus zopetne se stave Avstro-Ogrske ali kakih druge države v Srednji Evropi, ki bi stala pod vplivom Habsburžanov in ostalih nemških dinastij. Delovanje Male antante je danes usmerjeno predvsem proti Madžarski. Razum svojih borbenih akcij ima Mala antanta analogo, da deluje na gospodarsko ureditev Srednje Evrope. Mala antanta namenava podvzeti še večje akcije, ki bodo znatno izpremenile položaj v vsej Srednji Evropi. Njena politika ni več odvisna od Velike antante in ravna v imenu svojih lastnih interesov.

V ANGLIJI

je dosedanji vladni konservativcev izglasovana nezaupnica in te dni bo vodja delavske stranke Macdonald se staljil novo vladar. Njegov program ne bo izrazito socialističen, ampak široko naroden, delavni program. Rešiti moramo svoje lačne brezposelne in obnoviti ter utrditi ugled Velike Britanije v Evropi! Mir in delo — to je zahtevo in napoved novega vodilnega državnika Anglike.

DVE LETI VLADANJA PAPEZA PIJA XI.

Listi slavijo ob drugoletnici papeževega vladanja njegove zasluge na polju prizadevanj za pomirjenje sveta in njegove podporne akcije ter omenjajo zlasti priprave za splošni cerkveni koncil.

LJENIN — UMRL.

Iz Moskve prihaja vest, da je tam umrl v pondeljek zvečer Ljenin, največji duh Rusije za Petrom Velikim in eden najznačilnejših pojavorov v moderni zgodovini človeštva.

Ime Ljenin si je prideljal, ko je stopil v bojne vrste proti krutemu nasilju nekdanjega ruskega carstva, pravoj njegovo ime je pa Vladimir Iljič Uljanov. Izhaja iz stare ruske plemse in uradniške rodbine ter je bil rojen 10. aprila 1870 v Simbirsku. Njegovega starejšega brata, ki je bil član revolucionarne omladine, so carske oblasti obesile, in tudi sam Vladimir — Ljenin je prebil par let po sibirskih ječah. V Rusiji je deloval kot odvetnik, dokler se ni umaknil v inozemstvo, da tam kot pisatelj in organizator deluje za osvoboditev ruskega naroda izpod carizma.

Ljenin je dolgo vrsto let delal v socialistični stranki, ko je pa videl, da socialna demokracija nima nobene prave odporne sile proti vojni politiki in da raznjeni voditelji delajo kupčije z velekapitalisti, je začel snovati posebno revolucionarno stranko. Leta 1912 so boljševiki stranka čisto sama zase in proglašio leta 1914 splošni štrajk ter uprizorilo številne proteste zoper vojno, ki jih pa vlada z vojaštvom krvavo zatre.

Februarja leta 1917 je izbruhnila v Petrogradu revolucija in 10. oktobra istega leta so se komunisti pod Ljeninovim vodstvom polstili vlade. Ljenin je vodil Rusijo skozi najtežje čase: revolucijo, tuje in domače sovražne napade, nesreče, lakote itd., in znal jo je privedi do življenske in odporne sile, do obnove in do vedenja večjega ugleda. Znal je podirati, pa tudi graditi, velik je bil v zmotah, a velik tudi v dobrem. Zmote je priznal in popravljal. Kot mož dejanja in volje ima malo primerov v zgodovini, še manj pa kot voditelj ljudskih množic. Zelo ga krasil velika nesebičnost in skromnost, delavnost in požrtvovalnost, katere lepe lastnosti so poleg odločnosti ključ do njegovih uspehov. Dolgo jebolehal, ker si je pa znal vzgojiti dobre naslednike, ki čvrsto drže v rokah, je lahko tudi mirno umrl v zavesti, da nova Rusija ne bo propadla.

Iz delovanja naših poslancev.

V Dolgošah pri Mariboru je bil dne 13. januarja 1924 popoldne shod SLS. Shoda so se udeležili do malega vse možje iz Dolgoš in nekaj iz Zrkovc in Sv. Miklavža. Shod je otvoril naš vrl organizator g. Mikl ter predlagal za predsednika načelnika krajevne organizacije KZ g. Fr. Maherja, ki je podal besedo poslancu Paležu, ki je v svojem obširnem govoru podal poročilo o delu Jugoslov. kluba za kmetske in delavske pravice, o boju zoper krivične davke, kuluk, vojaški zakon, takse itd. Pozival je k združitvi vseh delovnih slojev v okrilju SLS, priporočal razširjanje dobrih listov in kazal na potrebo zadružništva. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem govornika in enoglasno odobravali delovanje poslanskega kluba SLS ter izrazili zahtevo, da vztraja na tej poti. K besedi se je oglašil tudi g. Mikl, ki je v svojem navdušenem govoru pozivljal k združitvi vseh delovnih slojev proti brezvestnemu kapitalizmu. Govoril je še član sveta okrajnega zastopa g. Jakob Florjančič o nameravani okrajni cesti Hoče-Dolgoš in Reka-Sv. Miklavž. Na predlog predsednika se je enoglasno sprejela sledeča resolucija:

1. Zborovalci na shodu SLS v Dolgošah izrekajo popolno zaupanje svojemu poslancu Paležu in celemu Jugoslov. klubu.
2. Protestirajo proti krivičnemu in previsokemu obdavčenju kmeta in obrtnika, zoper uvedbo kuluka v Sloveniji.
3. Pozivajo poslance Jugoslov. kluba, da vztrajajo v boju za avtonomijo. — Nato se je vršil občni zbor krajevne organizacije KZ in volil vodil v odboru.

Laporje. Lep shod SLS se je vršil dne 13. januarja pri nas. Poslanec Palež je poročil o delu Jugoslovenskega kluba v Beogradu proti krivičnim zakonom, povišanju davkov, kuluku, vojnemu zakonu, taksam in za pravice kmetskega v delavskega ljudstva ter o boju za avtonomijo. Kazal je na potrebo organizacije kmetskega in delavskega ljudstva in zadružništva ter razširjanja dobrih časopisov s posebnim ozirom na predstoječe volitve v oblastne skupščine in občinske odbore. Zborovalci so govorniku navdušeno pritrjevali in enoglasno izrekli zaupanje svojemu poslancu Paležu in celemu Jugoslov. klubu.

Tinje na Pohorju. V nedeljo, dne 20. januarja sta po sv. maši tukaj zborovala g. poslanec Palež in Ivan Polanec. Prvi je obrazložil politični položaj in našim ljudem na sreč položil potrebo enotne, krepke organizacije vseh kmetskih vrst v doseg kmetskih teženj. — Drugi govornik je obravnaval pomen zadružništva in pozival naše pohorske kmete, da naj pomagajo šmartinsko lesno prodajno zadruži razširiti in še osnovati nakupno zadružo, da bi se dosegli boljši prodajni uspehi lesa in cenejša nabava raznega blaga — predvsem koruze. Obema govornikoma so poslušalci z zanimanjem sledili.

Naše prireditve.

Sv. Jurij ob juž. železnici. Na Svečnico, dne 2. februarja priredi tukajšnji telovadni odsek Orel veseligrigro «Brat Martin». Igra se začne točno ob 15. uri v dvorani Katoliškega doma. Na željo se bo igra še drugi dan v nedeljo ponovila. Vse prijatelje orlovskega gibanja, domačini in sosedje, iskreno vabljeni.

Dan veselja pri sv. Križu nad Mariborom. Neugodno vreme je sicer dne 20. t. m. nasprotovalo našim namenom, ker nam je zadržalo doma marsikaterga prijatelja. Toda navzdrži oviram težavnega pota ste prišli, dragi gostje, v obilnem številu k nam od blizu in daleč, od Plača in Svečine, od Sv. Jurja in Zg. Kungote, iz kamniške, duhovske in selniške župnije. Hvala vam! Enoglasna je bila vaša sodba, ko ste stopili iz lepe dvorane zopet na zrak: Ni nam žal, da smo se potrudili v križanske višave. Kakor lepe sanje je šla mimo nas zgodba iz našega življenja, spremno uprizorjena na lejem odru. Nekaj posebnega, zarres, je bila misel, uprizoril Finžgarjevo »Verigo« v naših zasneženih in težko dostopnih hribih, kjer pa še vseeno živi zavedna in požrtvovalna mladina, ki se ni strašila dolgega truda, ko se je pripravljala za javen nastop. Dasi so vsi igralci rešili svoje vloge brez pogreška, moramo povdariti, da so zlasti glavne vloge bile izredno dobro razdeljene. Le prehitro so nam minile lepe, veselje, vmes tudi žalostne in ginaljive, pa vseskozi poučljive urice, ki smo jih preživel na dan pri Sv. Križu. Na splošno željo vseh bomo igro ponovili na Svečnico. Prijatelji izobrazbe in napredka, ki ste bili zdaj zadržani, pridite tedaj v prav obilnem številu! Ne bo vam žal vašega truda. Križanskemu bralnemu društvu pa kličemo: Le vedno naprej in na kvišku!

Orlovska akademija na Frankolovem. Dne 20. t. m. je konjiški Orel priredil v našem društvenem domu akademijo nad vse pričakovanje izvrstno. Frankolčani še kaj takega nismo videli. Le škoda je bila, da je zelo slabo vreme obisk precej zadržalo. Vsa čast konjiškemu Orlu, ki tako vrlo napreduje. Bog živi!

Orlovska odsek pri Sv. Petru v Savinjski dolini priredi v nedeljo, dne 27. januarja 1924 ob 3. uri popoldne v cerkveni hiši lepo igro »Tihotapec«. Sodeluje domača godba. K obilni udeležbi vabi vodil.

DELAVCI IN KMETJE NE MARAO DEMOKRATOV.

Shod Slovenske ljudske stranke v Ceršaku pri Št. Ilju se je vršil v nedeljo, dne 20. januarja v rodoljubni Haričevi hiši. Povod za shod so dali nasprotinci. Lansko leto so marib

sta pošiljala teden za tednom neke škrice v Ceršak, kateri so kar na debelo farbali in zapeljevali delavstvo. Dne 6. januarja je pa prišel sam general Špindler v Ceršak na »veliki« shod. A udeležilo se ga je samo 6, priši in beri: šest oseb. V »Taboru« in lažnjivem »Jutru« pa so pisali, da je bila lepa udeležba, da je bilo nad 100 ljudi. Tako lažejo demokrati. Vse to se je zagnjusilo delavcem samim in do malega vsi so odpovedali članstvo pri demokratih. Delavci in drugi naši pristaši so povabilni za 20. januarja poslanca gospoda Žebotu na shod, da se delavstvu pojasni, kaj so pravzaprav demokrati. Ko se je shod razglasil, sta demokratska apostola takoj bežala v Maribor k Špindlerju po navodila. Razkricala sta na to, da bo Žebotov shod razbit, da bo kri tekla. Ali vse je bilo zamašen. Na shod so prišli delavci in kmetje v tako velikem številu, da je hiša gosp. Hariča bila napolnjena do zadnjega koščka. Še v veži in na dvorišču je bilo vse polno ljudi. Shodu sta predsedovala občinska svetovalca Šrol in Šmirmaul. Tudi par plačanih »demokratov« je prišlo, drugi pa so se poskrili. Ko je neki Ivan Ferk začel delati bedaste medkllice in vpit, so ga med splošnim odobravanjem vseh zborovalcev krepke roke postavile na hladno ob plot. Urnih krač jo je demokratek v spremstvu edinega tovariša pobrisal poročat vrhovnemu generalu Hercogu, da je vse zgubljeno. Shod se je vršil na to v najlepšem miru in redu. Poslanec Žebot in tajnik Semenič sta tako temeljito opisala goljufivo demokratsko stranko kot stranko liberalnih advokatov, kapitalistov in vojnih dobičkarjev ter izkorisčevalcev ubogega delavstva, da je donek samo en skupen klic: Proč z demokratil! Proč od njih!

Demokrati so nas prodali pri glasovanju za ustavo srbskemu centralizmu, ki nas sedaj vse tako strašno tepe. Oba govornika sta prepričala zborovalce o grdih namerah demokratov. Zbor obmejnih Slovencev je izrekel zaupnico našim poslancem in jih pozval, naj vstrajajo v boju proti izkorisčevalcem našega ubogega ljudstva, naj se borijo proti krivicam, katere nam seká Pasičev in Pribičevičev centralizem dokler ne dosežemo avtonomije. G. Greif je še v sklepnu gvoru povdral: kdor še danes od poštenih ljudi drži z demokratimi ali radikalji, je podoben vojaku z marelo, pijani ženski in človeku, ki so se mu skisali možgani.

Po zborovanju se je ustanovila skupina Strokovne zveze, določili so se zaupniki med delavci in delavkami in ogromna večina delavcev je pristopila k naši organizaciji. Ves dosedanje trud plačanih vseh oseb je bil udar v vodo. Sedaj si lahko Hercog, Ferk skupno z mariborskim Špindlerjem zapojeta na pogorišču: »O mein lieber Augustin, alles ist hin

Naš Ceršak in Selinka ostaneta zvesta stari krščanski stranki, kakor tedaj, ko je še živel nepozabni gosp. Anton Hanc. Dobro ljudstvo sedaj s prstom kaže za tistimi (ki jih je samo par), kateri so se prodali za Judeževe groše kapitalističnim demokratom. Pri volitvah 18. marca je naša stranka dobila od 269 glasov 244, demokrati pa samo 7. Taki ostanejo naši ljudje tudi nuj.

Tedenske novice.

Naši poslanci so te dni odpotovali v Beograd k sejam narodne skupščine. Na razna vprašanja javljamo tem potom, da je naslov za naše poslance: Beograd, Jugoslovenski klub, narodna skupščina.

Poziv krajevnim organizacijam Slovenske ljudske stranke. Ker je čas za vlaganje napovedi za dohodnino podaljšan do konca februarja, naj krajevine organizacije pri vsaki župniji ali vasi ustanovijo pisarno, kjer bodo pomagali veči člani odbora sestavljati našim ljudem napovedi o dohodkih in izdatkih iz leta 1923. — »Slovenski Gospodar« št. 2 od 10. januarja in št. 3 od 17. januarja 1924 prinašata natančen opis, kako se z lahkoto dobro sestavi napoved. Poiščite si dolične številke »Slov. Gospodarja« in sestavite napoved sebi in svojim prijateljem, katerim je že dosedaj bil predpisani dohodninski davek. Kdor pa dosedaj ni imel dohodninske davke, temu ni treba sestavljati, oziroma vlagati napovedi. To storí le tedaj, ako dobiš poziv od davčne oblasti.

Organizacije Slovenske ljudske stranke v mestu Maribor so marljive, kakor mravlje. Od hiše do hiše vršijo člani okrajnih odborov in zaupniki popis naših pristašev. Odbori imajo redne seje vsak teden, in moramo reči, da tekmujejo med seboj v delu za SLS delavci, železničarji, državni nastavljenci, obrtniki, upokojenci in invalidi. Naši ne pričajo, kakor to delajo demokrati, ampak tiho in vstrajn opridobivajo pristaše.

Gostija za gostijo se vrši zdaj med našimi somišljeniki. Veselijo se od jutra do poznega večera, prepevajo in rajajo. Prav tako. Ljudje se morajo tuštam tudi veseliti, ker drugače ja po celo leto nimajo veselja. V veselju pa ne pozabite trpečih prijateljev in sobratov. Taki so revni dijaki, ki zvečer nimajo večerje, ker je nimajo s čim plačati. Večerjo oskrbi tem revežem društvo Dijaška večerja v Mariboru. Vsak dan da Dijaška večerja 71 dijakom brezplačno dobro, toplo večerjo. — Spomnite se v veselih urah na svatbah in gostijah tudi revnih dijakov ter zbirajte med veselimi gosti prispevke za Dijaško večerjo v Mariboru, katere pošljite na naslov: Dijaška večerja v Mariboru, Tiskarna sv. Cirila.

Zanimivosti iz Tinja na Pohorju. Tukaj se je na željo zavoda za meteorologijo (vremenoslovje) ustanovila postaja za merjenja padavin (meteorološka postaja). Vodil jo bo gospod župnik. Vsak dež in dežec, vsak sneg mora biti zmerjen, da bodo vedeli v Ljubljani, koliko dežja oziroma drugih padavin ima Pohorje. —

Dobro bi bilo tudi meriti, koliko je alkoholnih padavin okrog naših gostiln.

Kaj poročajo od Sv. Marjeti niže Ptuj? G. urednik, blagovolite tudi enkrat iz našega kraja, iz takozvane »ljudarske dežele«, sprejeti nekaj novic. Najprej vam sporočamo, da se ni treba batiti, da bi nas zmanjkal, ker smo imeli preteklo leto rojenih 124 otrok, dozdaj največje število v enem letu, umrlo pa je samo 60 oseb. Preteklo leto smo se očimačili in začeli staviti nujnopotreben stanovanje za mežnarja in zraven uradne prostore za našo posojilnico in precej veliko društveno dvorano. Stavbo smo srečno spravili pod streho in upamo, da jo bomo s pomočjo naših dobrih faranov tudi počasi dovršili. Šlo bi lažje in hitreje, ko bi nam monopolna uprava tobak bolje plačala in če bi imel naš ljubi »luk« boljšo ceno. — Pretekli teden smo imeli obisk. Človek bi mislil, da je mogoč tak obisk kje med divjadi, ne pa pri nas. Prišla je pravcata roparska banda, broječa kakih 15 oseb, vsa maskirana ter oborožena s puškami in gorjačami, in obiskala skoraj pol fare. Najprej so v Zamušanskem vrhu vdrli v neko vinsko klet in se napili korajče. Na potu iz Zamušanov so napadli in skoraj popolnoma pobili sina našega vrlega pristaša Martina Munda, ki je šel k znancem koščice luščit. Potem so šli skozi Gorišnice v Gajovec, kjer so pri več hišah izdrli križe v oknih, pa se jim ni posrečilo nič odnesti. Več sreče so imeli na Forminu, kjer so odnesli pri dveh posestnikih skoraj vso bleko in tudi precej denarja. Pri eni hiši so pa zrezali in čisto uničili konjsko opremo. Sumi se, da mora to delati dobro organizirana družba dela mržnih ljudi, ki bi radi na stroške drugih pili in udobno živeli. Nekaj sumljivih tičev že imajo pod ključem, ki pa seveda vse tajijo. V nedeljo, dne 20. t. m., je imela tukajšnja kmetijska podružnica svoj letni občni zbor. Iz poročila vodstva je bilo razvidno, da prav pridno deluje in posebno nam z naročevanjem raznih gospodarskih potrebščin prihrani marsikateri dinar, da ga lahko obrnemo v druge namene. — Tudi druga naša društva in organizacije pridno delujejo in komaj čakajo, da bi bili novi naši društveni prostori gotovi, da bi se lažje razvijalo njih delovanje za prosveto, vzgojo in napredok našega po veliki večini prav dobrega ljudstva.

»Slovenski Gospodar« pri Sv. Bolzenku v Slov. gor. Kakor skrbti dober gospodar, da o pravem času obseje vse svoje njive, tako so tudi bralci naših krščanskih in kmetskih listov tekmo prvih dni meseca januarja obnovili naročnino zanje, tako da lahko podamo že nekak pregled čez naše časopisje. »Slovenski Gospodar« si je lani in letos osvojil marsikatero novo hišo in pridobil v njih številne dobre prijatelje; v vsem ima do zdaj 101 naročnika. Od teh jih odpade na občino Biš 38, na Trnovsko ves 30, na Biščki vrh 33, ali po posameznih krajinah: na Biščki vrh 17, Črnlo 7, Črmenšak 1, Sovjak 8. Vrh tega pa prihajajo k nam še 3 »Slovenčki«, 3 »Straže« in 6 »Domoljub«, tako da pride en krščanski list približno na vsako drugo hišo ali na vsakega devetega prebivalca, vstevši otroke. Toda potruditi se hočemo in na to vzbujeno delo kličemo zlasti naše fante, da najdejo naši dobri stanovski listi, pred vsem »Slovenski Gospodar«, in njegov ljubki bratec »Domoljub« odprt pot še v marsikatero hišo. Saj ne stane nobeden teh listov za celi mesec več kakor en sam liter mleka. Toliko pa zmora pri nas vsak viničar. Na delo torej, mladina predraga, navdušeno in nevprašljivo na delo še zadnje dni meseca januarja, da se odprejo našim dobrim prijateljem, našim vrimlji kmetskim listom, še vse zaprite hiše in vsa zaprti srca! Liberalna vlada v Ljubljani nam je zaprla šolo za naše sestanke in prireditve, zato pa nam naj bodo naši dobri časopisi začasno nadomestilo zanje.

Izpremembe v ptujskem orlovskem okrožju. Iz tehničnih vzrokov se je likvidirala ptujska in velikonedelska orlovska srenja ter ustanovila nova srenja s sedežem pri Sv. Marjeti niže Ptuj. Na ustanovnem občnem zboru dne 13. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik br. Ivan Župec, načelnik br. Franc Žitnik in tajnik br. Alojzij Bezjak. Novemu odboru kličemo: Krepko na delo!

Novice iz Svetinj pri Ormožu. Proga železnice iz Ormoža v Ivanjkovce in Ljutomer se pridno gradi. Tekom enega leta bomo že lahko vozili vino iz naših kleti, pristega in dobrega Jeruzalemčana. — V preteklem tednu je znani pretepač Franc Vrbnjak na Ivanjkovski cesti grozil z nožem lovcom, ki so šli mirno po cesti z lova. Seveda, može se ga niso ustrašili, ampak vzeli so mu njegov roparski nož ter ga dali orožnikom. — V Ivanjkovcih se pripravlja nova konkurenčna trgovina, v katero bomo gotovo vsi radi hodili kupovati. Pri g. Petovarju skoraj itak ni več nič za kupiti, ker draginja narašča vsak dan. V četrtek, dne 17. januarja, je imela obrtna zadruga svoj občni zbor, na katerem je g. Petovar izstopil iz načelstva, menda zato, ker pri tem ni imel nobenega dobička. Na njegovo mesto je izvoljen g. Rižnar, kovač v Ivanjkovcih, ki bo gotovo moral delati tako, kakor mu bo g. Petovar narekoval.

Slovo gospoda Kuka od Malomedelčanov je bilo ganljivo. Dolga povorka se je vlekla po cesti proti Ptuju, kamor so nekaj časa spremiljali najboljši prijatelji priljubljenega voditelja. Posebno častno je bila pri slovesu zastopana Dekliška zveza, katere ustanovitelj je moral na drugo mesto. Srca vseh dobrih Malomedelčanov si je osvojil tekmo nad petletnega pastirovanja pri Mali Nedelji s svojo ljudomilostjo in skromnostjo. Naj blagoslovi Bog njega in njegovo delo tudi na Hajdini! To mu žele iz srca zvesti in hvaležni župljani malomedelčanski.

Straten zločin pri Malomedelčiji. Ker ljudje nočejo s sveta, jih moramo klati. V lanskem letu so bili na vrsti moški, saj smo v četr leta kar 3 pobili, letos pa smo začeli z ženskami. — Cirič Jožef je svojemu dekletu, 24letni Angeli Malek že večkrat grozil, da je drugi ne bo imel, če noče njega. Imel je ž njo enega fanteka. Dne 16. t. m.

so zvečer česali perje pri bližnjem posestniku Špindlerju. Med mladino se je kretala tudi Angela. Kar naenkrat pa se odpro vrata in vstopi mračnega obraza Cirič. Po pozdravu molče opazuje kake četrt ure celo družbo. Menda si je ogledoval svojo žrtev Malekovicu. Bliskoma potegne smaokres ter ustrelji naravnost proti svoji punci, ki se brez glasu zgrudi. Nato sproži drugič in sicer v vrata, da si tako oplaši navzoče ter si napravi pot na prost. Ko si pričujoči opomorejo, jih steče nekaj po orožnike, nekaj pa po duhovnika. Morilec se poda med tem na par minut oddaljen dom Angele, da še enkrat vidi svoje dete, potem pa se splazi k oknu sobe, v kateri je ležala umorjena, da vidi učinek svojega dejanja. Nekateri ga pri tem opazijo, zgrabišo, mu vzamejo orožje in raven, dolg nož ter ga zvežejo. Ko so prispleli orožniki na lice mesta, je bila Angela že mrtva. Živila je, ne da bi se kaj zavedela, pičlo uro. Zločinec ni kazal nobenih znakov kesanja ter je držno odgovarjal. Mladina, spameruj se! Je že uprav skrajni čas . . .

Ponesrečil se je. Iz Galicije pri Celju poročajo: Poslanec Davorin Krajnc se je pretekli teden močno poškodoval na nogi, tako, da se je moral podati v celjsko bolnico, najbrž za več tednov. Dal Bog marljivemu gospodu poslancu, da pride kmalu spet na noge.

Mozirske občinske volitve dne 20. januarja t. l. so izšle tako-le: »Mali obrtniki in delavci« so dobili 19 glasov in dva odbornika, »Narodno-gospodarska stranka« 61 glasov in šest odbornikov, SLS 18 glasov in enega odbornika. Kar je naših glasov, so jih oddali možje, ki zaslužijo irne, da so možje. Čast jim! Začetek je storjen, potej poti je treba stanovitno naprej! Mnogob volilcev se je udalo sili, obljudbam in vinu nasprotnikov. Ni zastonj pisal pred kratkim liberalen list, da bi bilo treba sredi trga zasaditi figovo drevo. Res bi ga bilo treba zasaditi v spomin vsem figa-možem! Tudi so dozdaj naprednjaki dajali v liste veverice in celo nočno posodico. Morda se jim to zdi olikano! Zdaj pa naj le premišljajo in pišejo o tem, kako znižati občinske doklade, kako popraviti most, kako se bo poskrbelo, da nam otroci v šoli ne bodo zmrzvali, in druge take reči. To je bolj potrebno. Tisti, ki se tako dobré delajo neupravičencem, naj podarijo svoje lepe občine ali pa ubožnim soobčanom; potem jim bomo verjeli, da resno mislimo.

Prihod novih zvonov v Šmartno ob Paki. Novi zvonovi: brzjavno poročilo. Od zvonolivarne Bühl v Marienburgu dobili tri zvonove: d, f, a, v skupni teži 2786 kg. Zadnjo soboto slovesen sprejem od kolodvora, dve požarni brambi, konjeniki, Marijina družba z zastavo, Orli in Orlice v kroužu z naraščajem, pevski zbor, godba, mnogobrojna množica, šolska mladina z učiteljstvom, slavoloki, mogočni mlaji, slovesen strel, raz strehe trobojnice, poždravni govor domačega g. župnika. V nedeljo budnica v stolpu, slovesna blagoslavitev g. kanonika Al. Arzenšeka, gladka in hitra odprema v zvonik, med sv. opravilom živok novih zvonov, vse ginjeno in navdušeno. Bogu hvala in vsem dobrotnikom!

Smrt starega moža v Braslovčah. Dne 15. t. m. smo spremiljali k večnemu počitku najstarejšega farana braslovške župnije devetdesetletnega Antona Povše iz Topovlj. Vsi starejši ljudje se ga bodo spominjali, ker je svojčas, ko še ni bilo Savinjske železnice, slovel daleč na okoli, posebno po gornji Savinjski dolini kot pošten trgovec z žitom. Bil je globokoveren. Vsem, ki so ga poznali, ga priporočamo v molitev in blag spomin. — Na sedmini za pokojnim Antonom Povše se je nabralo pri g. Ivanu Marovt v Topovljah za kn. dij. semenišče v Mariboru 440 K.

Kako okrajna davčna oblast v Slovenjgradcu predpiše dohodninski davek, kaže sledi slučaj: Posestniku od približno 6 in pol orala zemlje, katero pa mora, ker je sam delanezmožen, izključno le s plačanimi možmi opravljati, se je računilo čistih dohodkov iz leta 1921 50.320 kron in od teh predpisalo 3369.60 K dohodnine. Nasprotno pa je imel posestnik surovih dohodkov le 39.250 kron, izdatkov pa 33.455 kron, torej znaša dohodnini podvrženi dohodek 5795 kron. Ta dohodek se je okrajni davčni oblasti tudi pravčeno napovedal in se resničnost istega vsak čas dokaže. Vprašanje pa je: Zakaj davčna oblast dohodninske napovedi noče vpoštovati? Od koga ima nalogu, na podlagi izmišljenih dohodkov s predpisom kričnih davkov davkopljevalca svojevoljno odirati? Zakaj davčna oblast v slučaju sumničenja prenizke napovedi ne zahteva pojasnila naravnost od napovedovalca? Nasprotno se pa davčna oblast ne zmeni ne za ustmrne ali pismene ugovore in verjame le tajnim zaupnikom. Res, prizadeti lahko napravi priziv, je pa se veliko vprašanje, če bo finančna delegacija istega tudi povoljno rešila! Vse kaže, da se dela na to, da mal posestnik čimprej izgine iz vrst davkopljevalcev.

Novice od Sv. Ruperta nad Laškem. Tudi tukaj od nas se moramo malo oglašiti, da ne bo kdo misil, da čisto spimo. Torej pa poglejmo, naše novice. Sedaj imamo v vseh cerkvah nove zvonove, pri širih podružnicah in pa pri župnijski cerkvi. Velika draginja in pretirani davki delajo marsikom skrb: če bo šlo še en čas tako naprej, bomo moralni kmalu iti izpod strehe na trdo cesto. — Peščica tukajšnjih slabostojnih tudi dremlje in sanjari o svoji bodočnosti in kako še obdržati stranko en čas pred poginom. Samostojni ptički, star pregovor pravi: dokler je še medved v hrlogu, nã dobro piti na njegovo kožo.

Zaslužena kazen. Iz Globčkega pri Brežicah poročajo: Globčani smo se oddahnili in veselo vzdihnili: Prav se mu zgodi, toljikim je že po kričici izkopal jamo, sedaj je sam v njo padel. Znani ljubitelj pravd, laži, prepirov in vsestranskega zdražbarstva, bivši sam

bivši strogo samostojni in sedaj radikalni prijatelj Kene. Kakor je sploh javnosti znano, se je Urek vedno tožaril in sedaj pa jo je izkupil, da bo ravno on slabostojni general en celi mesec kašo pihal. Urek je torej začel z enim mescem, a bo v tej stroki gotovo napredoval in tak človek, ki je zrel za zapor, spada samo v Samostojno in med slovenske radikale. G. Puclju in radikalom čestitamo, da imajo v svojih vrstah tako »odlično« osebnost, kakor je g. Ivan Urek iz Globokega pri Brežicah.

Obsdba zločinca Paskijeviča. V pondeljek se je končal v Zagrebu dolgotranji proces proti morilcu Paskijeviču. Proces je trajal skoro cel mesec ter je vladalo za njega med zagreškim občinstvom izredno zanimanje, kajti tak zločinec, kot je Paskijevič, je tudi v velikem mestu zelo redek. Obtožen je, da je umoril ter oropal krojača Slavka Kanajeta ter Jeličiča. Paskijevič je še mlad — 18 letni fant, ter je zahajal v šesti razred gimnazije. Njegovi roditelji so zelo premožni ter so dajali sinu na razpolago precejšnje svote denarja, kar ga je pogubilo. Začel je zahajati v slabo družbo, zapravljal denar v družbi različnih žensk ter si nabavljal razne nepotrebine stvari. Ker mu je vsled razsipnosti denar, ki ga je dobival od očeta, ni zadostoval, je začel trgovati s srebrnim in zlatim denarjem, katerega je prodajal tihotapcem. Na ta način se je seznanil tudi s žrtvami svoje pohlepnosti, s Kanajetom in Jeličičem, ki sta se bavila z enako trgovino. Pod pretvezo, da ve za nekoga, ki bi prodal veliko množino srebrnega denarja, ju je izabil v gozd nad mestom, ter ju tam ubil iz samokresa. Po umoru jima je odvzel denar, katerega sta vzela s seboj v nadi, da kupita srebrne krone, nato pa je odšel domov v trdni nadi, da policija njega ne bo tako hitro zasledila. Ko so umor zasledili, so tudi njega kot znanca umorjencev na policiji zaslišali. Med zaslišanjem se je pa zapletel v protislovja in to je vzbudilo pri policiji sum, da je on morilec. Paskijevič je namero policije zaslutil ter pobegnil v avtomobilu na Reko, hoteč od tam pobrisati v Ameriko. Policia ga je prehitela ter ga aretirala. V zaporu je zločin priznal, hotel pa se je razbremeniti na ta način, da je obdeljal Dražena Thierryja, svojega prijatelja, kot soudeleženca pri umoru. Med sodniško razpravo se je izkazalo, da je Thierry nedolžen. Sodnija je Paskijeviča obsodila na 10 let ječe, na najvišjo kazeno, ki jo določa zakon za mladostne zločince. Ker pa je Thierryja po nedolžnem obdeljal, se bo vrnila še posebna razprava, v kateri bo obsojen morda še na par let zapora. Plačati bo moral tudi odškodnino rodbinam umorjenih. Paskijevič je obsodbo čisto mirno sprejel, kakor se je tudi med razpravo brezskrbno vedel ter ni pokazal nikakega kazenja.

Dekle, ali že veš, kako se naroči »Vigred«, dekliski list, tvoje glasilo? Če ne veš, čuj in nauči se! Kupi si poštno dopisnico za 2 K in napiši na naslovno stran: Upravnštvo Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom. Na zadnjo stran pa tole: Naročam »Vigred« — dodaj pa svoj natančni naslov. Tako izpolnjeno dopisnico vrzi v poštni nabiralnik in počakaj dva, tri dni. Prišla bo pošta in ti bo prinesla »Vigred«, tako lepo in cvetočo, da boš zares vesela. V njej boš našla polno zanimivega in poučnega branja, pa kmalu tudi navodilo za ženska ročna dela. Poleg tega boš našla v njej poštno položnico, na katero boš napisala tistih par potrebnih besed, priložila boš 25 dinarjev za vse leto (ali 12.50 dinarjev za pol leta) in vse skupaj spet oddala na pošto. Potem n eboš imela nobene najmanjše sitnosti več, pač pa mnogo veselja in srčne zadovoljnosti, ker se bo vsak mesec povrnila »Vigred« v tvoj vrtec. — Dekle, čemu se torej še obotavljaš in ne naročiš tvojega glasila?

Okragna hranilnica pri Sv. Lenartu v Slov. geričah je določila obrestno mero za leto 1924: hranilnim vlogam po 6%, posojilom po 9%.

120

Dijaška kuhinja v Celju je prejela od gospoda Jozipa Weixla, župnika pri Sv. Križu pri Ljutomeru 120 D kot dar Mohorjanov.

Gospodarstvo.

PORJAVENJE VINA.

Porjavenje vina, ki ga prištevamo k napakam, ne k boleznim vina, je zelo razširjeno in je kaj neprijetno v kletarstvu. Bolezni vina nastajajo v splošnem radi škodljivih glivičastih organizmov, kakor n. pr. cik ali vkisanje vina radi ocetnih bakterijev, porjavenje kot napaka vina pa radi kemijskih izprenemb ob sodelovanju fermenta, imenovanega oksidaza. Za vinske bolezni in napake velja, da jih laže preprečujemo, nego zdravimo in odpravljamo.

Vino v redno zapolnjevanem sodu je pred pretakanjem lepe svetle barve in tudi normalnega okusa; čim ga pretočimo s prezračevanjem, pa v gotovih slučajih bolj ali manj porjavi, spremeni tudi duh in okus, da spominja na kruh nove peke, ali na vlažno krušno skorjo, suho sadje, južna vina, včasi celo na seno. Vino v časi, pravkar vzeto iz soda, je lepo, čim pa stoji nekaj časa na zraku, začne rjaveti z vrha navzdol, dokler vse ne porjavi. Vino v neprodušno zamašeni steklenici ostane dolgo svetlo; ko ga načnemo, porjavi. To se pojavlja pri vinih, ki nagibajo k porjavenju, odnosno vsebujejo pogoje za to. Taka vina pa porjavi po končanem vrenju tudi že v sodu, ki ga ne zapolnjujemo redno ali imamo dolgo na pipi. Iz tega je razvidno, da pri teh spremembah sodeluje zrak, odnosno kisik zraka, kojega nekako prenaša tako imenovana oksidaza na organske snovi v vinu, ki radi tega porjavi in izločajo nečedno usredljivo. Dokler pa je v vinu ali nad njega površino še mnogo ogljikove kisline, ga ta konservira, ker ne more do njega kisik iz zraka, ki je specifično lažji nego ogljikova kisline, tako dolgo vino ne porjavi.

Da se prepričamo o morebitni napaki, moramo tedaj ogljikovo kisline najprej odstraniti (iztrirati) s stresanjem ali s ponovnim pretakanjem vina, n. pr. iz čaše v čašo.

Včasi, a bolj po redko porjavijo tudi rdeča vina in črmina; takia vina izgledajo potem grdo rdečkastorjava, kot z zdrobljeno opeko pomešana voda. Človek z zdravim okusom odklanja rjava vina.

Nobenega vina naj ne pretočimo, dokler se nismo prepričali, kako se kaj izpreminja na zraku; taki zračni pozizusi z novim vinom (v odprtih čaši) trajajo kaka dva dni. Pri tem se tudi pokaže, da li vino porjavi ali ne, kar je odločilno za način, kdaj naj pretakamo, in pa kako, kar je posebno važno.

Približno polstoletja je veljalo mnenje Nesslerjevo, da vino porjavi radi uporabe gnilega grozinja. To naziranje je ponavljala vsa znanstvena literatura o tem vprašanju do zadnjih dni. Temu je ugovarjala praksa, ki je že davnograzala, da porjavijo tudi vina iz čisto zdravega grozinja, zlasti če je mošč bil dalje časa na tropu, odnosno na tropinah. Tudi tata nazor so sicer sprejeli v literaturo, a vprašanje s tem še ni bilo razčiščeno.

Zdravo jabolko razrežem na kose in pustim sveže krhle na zraku, ali pa sad enostavno olupim: vsa površina svežega sadu (brez olupka) porjavi čedadje bolj. Jabolčne ali grozdne tropine na zraku osobito ob toplejšem vremenu naglo rjavijo, kar opaziš redno pri nečedni in prepočasni obdelavi takega sadnega materijala. Tu je treba iskati početne vzroke za poznejše porjavenje pijače! Najboljša starina (od belega vina) je zlatorumena; je, kakor pravimo: »zlatna« kapljica, ki kolikor toliko vsa spominja na lahno porjavenje vina, če tudi ne kvari okusa itd.

V zadnjem času sta delala Müller-Thurgau in Osterwalder-Wädenswil v Švici točne poskuse z belimi vini iz zdravega in gnilega grozinja istih sort ob najrazličnejšem postopanju pri obdelavi, odnosno prešanju grozdnega materijala ter sta prišla do teh-je zaključkov:

1. Vina od pet različnih grozdnih sort (grozje je bilo gnilo in se je naglo prešalo) so na zraku le malo porjaveva, da so sličila čaju svetle barve, ker je bilo že gnilo grozje take barve. Enako napravljena vina istih pet sort iz zdravega grozinja so na zraku tudi le malo porjavela, vendar manj, nego prej navedena vina, ker je bilo že zdravo grozje svetlejše barve.

2. Vina iz zdravega grozinja, ki so vreda na tropu (kot drozga), so na zraku močno porjavela, najmanj tako kot enako napravljena vina iz gnilega grozinja.

3. Naziranje, da povzroča porjavenje vina gniloba (v prvi vrsti žlahnta gniloba — botrytis cinerea), tedaj ne drži.

4. Vina iz zdravih grozdnih jagod, ki so vreda na tropu (kot drozga), so manj porjavela, nego vina istih sort, kajih jagode so vredne na tropu s hlastinami ali pečljivimi.

5. Hlastine v kipeči drozgi pospešujejo tedaj porjavenje znatno.

6. Tudi kako kisla vina morejo porjaveti, kar so doslej mnogi zanikali.

7. Porjavenje vina na zraku povzročajo v prvi vrsti čreslovinaste snovi in morda še druge manj znane spojine s fenolnim značajem.

8. Porjavenje nastane radi sprejema kisika ali oksidacije teh spojin, bodisi pod vplivom posebnih oksidaz, odnosno encimov, ali brez teh (avtoksidacija), ali, kar je najverjetnejše, ob sodelovanju obeh kemijskih procesov.

Pri črnni je stvar drugačna in še ni razjasnjena; kajti vemo, da drozgo črnone puščamo, brez hlastin ali tudi žnjimi (poslednje se ne priporoča), da dobro povre, vendar pa črno ob sicer pravilnem postopanju le redkom porjavi ali sploh ne. V tej smeri, radi točnejše razlage te izjeme, se poskusi nadaljujejo.

Kako porjavenje belega vina preprečujemo, ali možnost njega nastopa vsaj znamjšamo?

1. Sveže brano grozje je po možnosti takoj pecljati ali robkati, na vsak način pa naglo zmastiti in naglo prešati, da prešni materijal ne porjavi že na zraku in da je mošč čim krajši čas v dotiki s tropom.

2. Lahno je zažveplati sod, v katerega spravljamo mošč, da uničimo še morda navzoče povzročitelje porjavenja (oksidaze); uporabljati je le tanke azbestne trake z nekapljajočim zveplom pri gorenju, ali pa zažveplalnice (kadilike).

3. Mošč iz gnilega grozinja je — koj od preše — z zažveplanjem razsluziti, izčiščenega čez dva dni pa pretočiti ob temeljitem prezračevanju v nezažveplan sod z dodatkom čistih vinskih kvasnic, ali pa vsaj kipečega mošča iz zdravega grozinja.

4. Uporaba čistih vinskih kvasnic je priporočljiva v vsakem slučaju še iz mnogo drugih razlogov.

Kako zdravimo, odnosno odpravljamo porjavenje?

Najprej ugotovimo, da li vino nagiba k porjavenju, s poskusom na zraku (primerjaj zgoraj!). Ako je na zraku stanovitno, ga pretočimo s prezračevanjem o pravem času na običajen način. Ako pa na zraku porjavi, ga pretočimo brez pristopa zraku, z vinsko sesaljko — odnosno s kavčukovo cevjo — naravnost iz soda v sod, ki ga precej zažveplamo, da povzročitelje porjavenja uničimo; ali pa prej raztopimo v časi vode največ pet gramov natrigevega bisulfta za 1 hl vina, v kojega to raztopino pomešamo in sele čez kak temen pretakamo z namenom, da prej oksidaze uničimo; potem pretakamo normalno.

Ako nam je pa vino že porjavelo pred pretakanjem ali pozneje, ne odpravimo tega z omenjenim preparatom, ampak le s primernim čiščenjem, n. pr. z želatino, tudi z rastlinskim ogljem (eponitom, enokarbonom, enopeonitem) itd. Predno pa čistimo, moramo povzročitelje porjavenja uničiti na omenjeni način, ker sicer se ta napaka vedno zopet ponovi.

Porjavenje draži tudi marsikaterga izkušenega kletarja, ker se ta grdoba včasi čisto nepričakovano znova pojavi. Vendar pa je temu krit vselej le — kletar.

Andrej Žmavc, Maribor,

Kmetijske podružnice, ki imate naše delegate, skrbite, da se vsi naši delegati udeležijo občnega zbora Kmetijske družbe, ki se vrši v sredo, dne 30. januarja 1924, ob 11. uri dopoldne v Ljubljani v dvorani Mestnega doma. Štajerci in Korošci se peljemo dne 30. januarja zjutraj z vlakom, ki vozi iz Maribora ob 5. uri 25 minut zjutraj. Na Zidanem mostu je treba prestopiti.

Napovedi za dohodnino je treba kolekovati s kolekom 5 dinarjev. Tako določa pravilnik novega zakona o takšah. Kdor je že vložil napoved brez koleka, naj do dne 28. februarja t. l. pošlje na davčno obšat kolek za 5 D.

Čebelarska podružnica v Jarenini ima v nedeljo, dne 3. februarja, po ranem cerkvenem opravilu svoj redni občni zbor, ki se bo vršil v šoli. K udeležbi so tudi povabljeni čebelarji iz sosednih župnij.

Antonov sejm v Petrovčah. Dne 17. januarja t. l. se je vršil pri nas takozvani Antonov sejm. Z občudovanjem smo opazovali, kako številno so prihajali že v zgodnjih junih urah sejmarji s svojim različnim blagom na sejmišče in sicer tako, da je bila prostorna vas napolnjena vseh vrst blaga. Obsežno živinsko sejmišče je bilo natlačeno polno lepe goveje živine, kakor še nikoli po vojnem času. Splošno se je opazilo, da prodajalci s svojim blagom niso prišli zastonj v prijazne Petrovče, ampak številni kupci so jim napolnili mošničke v tolki meri, da so prav veselih obrazov odhajali v nadi, da dne 4. marca t. l. še v večjem številu obiščejo naš sejm.

Gospodinjski tečaj v Beltincih v Prekmurju. Gospodinjski tečaj v Beltincih pri križarskih sestrach se začne še le dne 10. februarja 1924. Dekleta, ki se hočejo udeležiti tega tečaja, še imajo čas za priglasitev.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg goveje mesa I. 25—27 D, II. 22—24, III. 16—20. Prvovrstna teletina je po 26—30 D, II. 24—25. Svinjina je po 30—40 D. Konjsko meso I. 12—14, II. 8—10. Kože: 1 komad konjske kože 150—200, 1 kg goveje kože 17.50 do 22.50, teleče kože 30, svinjske kože 11.50, gornjega usnja 120, podplatov 80—125. Perutnina: 1 majhen piščanec 20—28, večji 26—40, ena kokoš 45—55, raca 45—70, gos 80—140, puran 120—170. Jabolka so po 4—8 D 1 kg. Žito: 1 kg pšenice 3.50, rži 3, ječmena 3, ovsja 3, koruze 3.50, prosa 4, ajde 3, fižola navadnega 5—7, leče 14. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 6.50, št. 2.6, št. 4.5.75, št. 6.5, št. 7.4.25. 1 kg prosene kaše 7.50, ješprena 6.25, otrobov 2, koruzne moke 4, korenzne zdrobe 5—6, pšeničnega zdroba 7, ajdove moke 7—8. Krma: 1 q sladkega sena 95—125, ovsene slame 70—75. Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 200, mehkih 175, 1 q premoga trboveljskega 42—45, velejnskega 37—30, 1 kg oglja 1.50—2 D.

Hmelj. XXXVIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o hmeljski kupčiji vobče. Žatec, ČSR., dne 12. januarja 1924. V minulem tednu je trajalo neprehnomovno povpraševanje po hmelju. Dnevno se je prodajalo po 20 do 50 bal srednje dobrega hmelja po 3950—3980 čK za 50 kg — prima pa po 4000—4040. — Na kmetih se je tudi vse pokupilo, kar se je dobilo po 3000—3950, sedaj se pa pod 4000 nič ne dobi. Danes se gibljejo cene tu na trgu za prima od 4000—4050, za srednje blago pa od 3950—4000 čK za 50 kg; vrhu tega plačujejo kupci tudi 2 odstot. prometnega davka. Tudi stari hmelj se je prodajal in sicer oni iz leta 1922 po 3000—3050, oni iz leta 1921 pa po 2200 čK za 50 kg. Konečno razpoloženje skrajno čvrsto, cene rastote. — Savez hmeljarskih društev.

Hmelj. XXXIX. poročilo Hmeljarskega društva o hmeljski kupčiji vobče. Žatec, ČSR., 18. 1. 1924. Ves teden je trajala živahnja kupčija; dnevno se je prodajalo 50—200 stotov, začetkoma po 4000—4100, pozneje po 4100—4200 čehoslovaških krov za 50 kilogramov. Zaloge hmelja se je toliko skrčila, da se cene pri mirnejšem razpolož

Trgovino z žitom je zelo oviral visok sneg, ki je zapadel v Bački, Vojvodini in Banatu. Kraji so bili več dni popolnoma odrezani od sveta, ker je bil radi zametov celo železniški promet ustavljen. Zato je bilo trgovanje na novosadski žitni borzi manj živahno, nego običajno, dočim se je v Zagrebu na borzi precej žita prodalo. Kljub temu pa zagrebška borza izgublja vedno bolj svoj vpliv na trgovino z žitom in na določanje cen, njeno mesto pa bo prevzela novosadska borza. Sploh se danes prodavanje in kupovanje žita vrši večinoma na borzah. Borze za prodajo in nakup poljedelskih pridelkov so nastale v naših krajih še po prevratu, pred vojno so bile samo v večjih mestih, kakor v Budimpešti itd. Največja žitna borza pri nas je v Novem Sadu, v srcu Vojvodine, ki prideluje največ žita. Našim kmetom, ki tisto malo količino pridelkov lahko tako prodajo, je način trgovanja na borzah neznani. Vojvodinski kmetje — večinoma sami vleposestniki — pa prodajo žito na veliko samo na borzah, ker tam dosežejo najboljše cene. Marsikateremu je še neznano, kaj je to: borza. Ta izraz pomeni poslopje, v katerem se shajajo vsak dan kupci in prodajalci ter sklepajo med sabo kupčije. Posestnik veliko vagonov žita v Vojvodini ne proda tega trgovcu doma, ampak ga ponudi v Novem Sadu na borzi. Tu ga kupi kak kupec, ki ga morda čez par minut že naprej proda z dobičkom, dasiravno kupljenega žita še videl ni. Tako se zgodi, da mora potem posestnik dobaviti prodano žito tretjemu ali četrtemu kupcu, s katerim on ni nikake kupčije sklenil. Trgovanje na borzi je za nevečega precej opasno, ima pa to dobro stran, da kmene ne izkorisčajo toliko razni prekupčevalci ter da borze določajo ter razglašajo žitne cene, da se kmetje pri prodaji preveče ne ukanijo. Na naših žitnih borzah imajo velike inozemske tvrdke in mlini svoje agente, ki nakupujejo žito za svojo firmo. Zadnji čas pa se te tvrdke vedno bolj odvračajo od naših žitnih tržišč. Kmetovalcem in mlinom, ki imajo nakopičene še velike zaloge žita, preti kriza, kakor slovenskim vinogradnikom. Naše žitne cene so namreč mnogo višje, kakor cene v ostalih poljedelskih državah. Vzrok temu je v glavnem država, ki je kmetski stan razmeroma najbolj obdavčila. Cene poljedelskih pridelkov so naravno morale poskočiti, ker drugače kmetje niti davkov ne bi zmogli plačati. Ker pa vsak kupec hoče blago kar najceneje kupiti, je razumljivo, da so se vse inozemske žitne trgovine obrnile do Rusije, ki razpolaga čez ogromne množine cenež žita. Ravno sedaj poročajo časopisi, da je največja žitna veletrgovina v Srednji Evropi, Strasser in König v Pragi, ki oskrbuje z žitom ne samo Čehoslovaško, ampak tudi Avstrijo in Nemčijo, sklenila z Rusijo pogodbo za dobavo žita in v Trst je že prispeval iz Odese prvi transport pšenice, tri milijone kilogramov, ali 3000 vagonov, v kratkem, času pa še pride v Trst 5000 vagonov žita, tako da bo s to množino letos Čehoslovaška s pšenico oskrbljena. Rusija ima še velikanske zaloge žita na prodaj, samo ga je težko spraviti do pristanišč zaradi slabih prometnih zvez. Italija išče trgovskih stikov z Rusijo največ radi skrbi, da si pridobi po ceni rusko žito. Italijanski mlini, ki so dosedaj kupovali žito pri nas in v Rumuniji, so prenehali z daljnjim nakupovanjem ter čakajo, da dobe žito iz Rusije. Našim kmetom bo ostalo žito domo ali bodo pa morali cene znižati, kar jim bo pa skoraj nemogoče, ker od prodaje žita so dosedaj živelj.

Lesni trg. V lesni trgovini vladajo sedaj približno sledeče cene (mislimo cene v dinarjih, franko vagon nakladne postaje): Hrast za furnirje 2600—3000, hrastovi plohi I. vrste 2100—2600, II. vrste 1500—2000, najboljši hrastov les, rezan 3000—5000; hrastove doge za sode 1000 komadov 15.000—20.000. Tramovi 1600—2250, štafnli 2000—2200. Bukovi plohi I. vrste 350—460, bukovi rezan les I. parjen 1400—1800, bukovi trami 750—900, javorovi plohi I. 700—800, jesenovi plohi, prvočrni 650—800, mehki rezan les 500—650; tesan les 350—500, železniški pragi, hrastovi komad po 40—70, bukovi po 30—50, drva bukova 2200—3200 za vagon.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 86.50 din., 100 francoskih frankov stane 383—387 din., za 100 avstrijskih kron je plačati 0.12 din., za 100 čehoslovaških kron je plačati 249 din. in za 100 laških lir 378—380 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.65 cent. (1 centim je 1 para).

Nova gospodarska knjiga. Ivan Belle: »Sadjarstvo«, v tekstu 147 slik in 18 prilog. Ljubljana, 1923. Založba in tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Cena 85 dinarjev. — Odveč bi bilo povdarjati, kako važnega pomena je sadjereja za naše kraje. Iz bivše Spodnje Štajerske se je izvažalo pred vojno v količkaj dobrih sadnih letinah 1000 do 3000 vagonov namiznega sadja v inozemstvo, a dva do trikrat toliko se ga je porabilo poleg tega doma. Naše sadje, osobito namizna jabolka, so si priborila na razstavah v Parizu in v Düsseldorfu svetovno sloves. V našem, kakor tudi v interesu našega narodnega gospodarstva je sedaj, da ta slovesna našega sadja ne le ohranimo, temveč po možnosti še povečamo. To je pa možno le tedaj, ako damo slovo mnogim zastrelim, zanikernim in češče povsem napačnim načinom oskrbovanja, gnojenja itd. ter postavimo naše sadjarstvo na novo podlego, ki ima za osnovo temeljito in vsestranski preizkušeno sadjarsko in kmetijsko vedo. V ta namen nam bo izborna služila pričujoča knjiga. V njej najdemo vse, kar nam je treba znati o vzgoji sadnih rastlin, uredbi in napravi novih nasadov, sajenju in oskrbi sadnega drevja, gnojenju in umnem obdelovanju zemlje v sadonosniku, varstvu sadnega drevja, zatiranju škodljivcev in bolezni, spravljanju, shranjevanju in prodaji sadja, praktični pomologiji, izbiri sadnih sort za razne gospodarske namene z ozirom na lego, zemljo itd. Z eno besedo: popolna sadjarska knjiga, na katero smo Slovenci lahko ponosni! Snov je zajeta iz globine naših razmer, prilagodena stanju današnje teorije in prakse ter

razporejena sistematično in pregledno, da more najti bralec takoj, kar ga zanima. Številne izvirne slike med tekstim in fotografiski posnetki v prilogi nam olajšajo umevanje sicer jasne vsebine. Škoda, da je zagrešila tiskarna nekatere hibe, pred vsemi zamenjavo par številk na podobah in pa deloma nerodno razvrščenje nekaterih slik. Pa vendar so te napake precej neznavne in pretežno estetskega značaja, ki vrednosti knjige niti najmanj ne zmanjšajo. Knjiga bo veden in stvaren svetovalec našim ukazom napredkažljnim kmetovalcem-sadjarjem in bo služila tudi izvrstno kot učni pomoček na naših kmetijskih šolah. Vsakomur najtopleje priporočamo! — J. P.

NAROČNINA «SLOV. GOSPODARJA» ZA L. 1924.

«Slovenski Gospodar» stane za celo leto 32 D
za pol leta 16 D
za četr leta 8 D

Naročnina se pošlje na upravnštvo «Slovenskega Gospodarja» v Maribor.

Najboljše je, da se vsak posluži položnice, ker s tem prihrani sebi in nam poštne stroške. Poštno položnico je treba dobro shraniti.

MALA OZNAILA.

Pod ugodnimi pogoji sprejem za sluskinjo pridno, zvesto in pošteno deklo, lepega vedenja, v starosti od 16 do 18 let, katera bi obvladalha hišne opravke in bi imela veselje do otrok. Nastop službe takoj. Mr. Bogdan Devid, lekarnar, Sv. Lenart v Slov. go-ricah.

Malo, 4—5 mesecov staro deklico vzamem na stanovanje in hrano. Naslo v upravnštву.

Ekonom kmet. šole, izurjen v vseh panogah kmetijstva, išče primerne službe. Naslov pove upravnštvo.

Poštana kuharica, srednjih let zmožna vseh del, želi mesta pri boljši družini. Nova kolonija, Testova ulica 7.

Viničar, priden in pošten s tri del. močmi, se pod ugodnimi pogoji sprejme. Zglasiti se je Koroška cesta 53, mizarstvo.

Varčna kuharica ali gospodinja išče stalno mesto na deželi. Naslov v upravnštву.

Dva kovačka učenca v starosti 15 do 16 let sprejme Anton Ferencák, kovač v Brežicah ob Savi 115.

Kuharica iz Slovenije, stara 40 let, večja v vsem gospodinju stvu želi nastopiti službo do 1. marca t. l. pri kakem župnjišču ali kaki drugi manjši družini v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo lista pod šifro »spretna kuharica«.

Učenec v starosti 16 do 18 let se takoj sprejme na tri leta. Za hrano in obleko se bode skrbelo. Anton Marčič, usnjari Slov. Bistrica.

1 žagmojster in 1 cirkularist se sprejme na žagi M. Obran, Maribor, Tattenbachova ulica.

Organist in cerkvenik, oženjen, zmožen orgljanja in vodstva večjega pevskega zborja, se sprejme čimprej pri Sv. Tomazu nad Ormožem. Poleg stanovanja je tudi malo zemljišča in zbirca, da se lahko redi nekaj živine. Ponudbe vsaj do 1. februarja na cerkveno predstojanstvo. Prednost imajo mlajši.

Organist, ceciljanec, prost vojaščine, izurjen pevovodja, išče primerne službe. Vzame v najem tudi lokal, ki bi bil primeren za trgovino z mešanim blagom. Naslov v upravnšt.

Išče se prvi hlapac, rodbina z več delavskih moči za kravji hlev ter nekaj hlapcev. Poizvedbe pri gozdnom in gospočinskem ravnateljstvu v Ptaju.

Mašo posestvo, 3 orali v Ježenčah 19, hiša z opeko pokrita, lep vinograd, sadonosnik, njiva, ob glavnih cesti, se proda.

Velika izbira suknja za ženine in neveste, tiskovine, platna vseh vrst itd. se dobi po znižanih cenah pri J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17.

Koleselj prvočrni se proda ali zamenja za les. M. Obran, žaga, Maribor, Tattenbachova ulica.

razporejena sistematično in pregledno, da more najti bralec takoj, kar ga zanima. Številne izvirne slike med tekstim in fotografiski posnetki v prilogi nam olajšajo umevanje sicer jasne vsebine. Škoda, da je zagrešila tiskarna nekatere hibe, pred vsemi zamenjavo par številk na podobah in pa deloma nerodno razvrščenje nekaterih slik. Pa vendar so te napake precej neznavne in pretežno estetskega značaja, ki vrednosti knjige niti najmanj ne zmanjšajo. Knjiga bo veden in stvaren svetovalec našim ukazom napredkažljnim kmetovalcem-sadjarjem in bo služila tudi izvrstno kot učni pomoček na naših kmetijskih šolah. Vsakomur najtopleje priporočamo! — J. P.

Posestvo v Halozah na prodaj. Proda se zelo obsežno posestvo v občini Kočice, okraj Ptuj, obstoječe iz 1 in pol oralov vinograda, 7 oralov njiv, 10 oralov travnika in sadonosnika, 2 oralna pašnika in 20 oralov starega in mladega gozda za vsak posek sposobnega. Na sredini posestva je hiša, gospodarsko poslopje, shramba itd. Cena je 200.000 dinarjev. Kupci naj se blagovljivo zglasiti pisemno ali ustreno pri Francu Škerlec, Vičanci 16, pošta Velika Nedelja.

Smrekove in borove klode kupuje stavbenik g. Ubald Assimbeni, Maribor, Vrtnica 12. Tam se tudi prezameva vsaka množina klodov za zagajanje.

75 3—1

Harmonika trivrstna, dvojnoglasna, s 16 dur, mol in kom traktasi, v zajamčeno doberem stanju se iz zdravstvenih ozirov za 1000 dinarjev proda. Vpraša se pri Francu Škerlec, Vičanci 16, pošta Velika Nedelja.

80 2—1

Zajede, lisije, kunine, vidrine, dihurjeve, veverične in druge kožje kupuje po najvišji ceni Karl Gränitz, Maribor, Gosposka ulica 7.

41 2—1

Stajerski fižol, orehe, sadje, suhe gohe kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah: »Agraria«, veletrgovina z deželimi pridelki d. z o. z. Maribor, Aleksandrova cesta št. 57.

1281 8—1

PODPLATI IN USNJE

se kupijo po najnižjih cenah pri Ivo Grgič, Glavni trg 21. Sprejemajo se tudi vsakovrstne kože v delo.

6—1

Cepljeno trsje na prodaj in sicer veliki rezling, burgundec, beli in plavi, silvanec, silvanec-muškat, pošip, gutadel bel in rdeč, dišeči traminec, tulandec, rudeči traminec, kapčina, beli ranfol. — Vse vrste so cepljene na Göthe št. 9 in Rip. portalis. Imam več tisoč korenjakov Göthe. Trsje se dobijo po nizki ceni naročila se sprejemajo pisemno ali ustreno; za odgovor se naj priložijo znakom Janez Vrbnjak, trnskičar, Breg pri Ptiju 115, Slovenija.

3—1

Na portalis cepljene trte: pošip, veliki rezling, žlahnina, ranfol, dokler jih je kaj v zalogi prodaja Franc Raušl, trnskičar na Kukavi, pošta Juršinci. Cena po dogovoru.

Na drobnol

Na debelo

Prispevamo

vsem, da si pred nakupom blaga za oblike, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zaloga

Oblačilnice za Slovenije

r. z. z. o. z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v

Ljubljani v hiši „Vzajemne posojilnice“

na Miklošičevi cesti, poleg »Uniona.«

Podružnica se nahaja pa v hiši »Gospodarske zvezek« na Dunajski cesti št. 29.

125 20—1

Cene zelo zmerne!

Zadružno podjetje

Vabilo

na

redni občni zbor

Gospodarske nabavljalne in prodajne zadruge v Mozirju,

r. z. z. o. z.

ki se vrši dne 2. februarja 1924, ob 9. uri predpoldne, v prostorih stare šole v Mozirju.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1923.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo

na

občni zbor

Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dne 11. marca

1924, ob 2. uri popoldne v zadružni pisarni.

Prihranka
nudi primeroma učinkenem potplatu
Palma kavčukov polpetnik in potplat.

Za dolge in puste zimske večere kupujte knjig „Cirilove knjižnice“ Dosedaj izšlo 7 knjig Dobite jih po zelo nizki ceni v prodajalni TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Prostovoljna javna dražba.

Na predlog Aleksandra Baržili, posestnika na Ptujski gori se bode v soboto dne

2. februarja 1923 ob 11. uri predpoldne

na licu mesta v Podložu št. 6 to je v trgu Ptajska gora potom prostovoljne dražbe prodalo zemljišče vlož. št. 127 d. o. Podlož, sestoječe iz parcele št. 58 stavbišče v izmeri 1 a 16 kv. m, in parcele št. 447 vinograd v izmeri 19 a 15 kv. m s pritiklinami za izklicno ceno 15.000 D in zemljišče vlož. št. 95 d. o. Janžki vrh, sestoječe iz parcele 109 stavbišče za prešo, parc. št. 488 gozd, 489 pašnik, 491 pašnik in gozd v skupni izmeri 1 ha 07 a 40 kv. m, za izklicno ceno 4000 D in potem različno pohištvo in premičnine. Poslopje je zidano, v opoko krito, s strelovodom, 2 lepima sobama, obokano kletjo, štedilnikom, novimi okvirji v oknah, sploh je bilo prošlega leta vse popravljeno. Zemljišče pri hiši obstoji tudi iz vinograda, sadonosnika, nasajenega tudi z novimi drevesi in vrta za zelenjavno. Drugo zemljišče pod Janževskim vrhom je arondirano in pripravno za obnovitev vinograda.

Hiša in zemljišče pri njej ima krasno solnčno lego in je tako pripravno za trgovca, upokojenca itd. Kupcu bodo takoj stanovanje na razpolago. Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni kr. notarja Franceta Strafella v Ptaju med uradnimi urami.

Kr. okrajno sodišče v Ptaju.

Javna zahvala.

Podpisani se najprisrjenejše zahvaljujem za zdravniško pomoč (uspešno operacijo) po primariju javne bolnice v Slovenjgradcu gospodu dr. V. Železnikar. — Trpel sem na «abcessus intraperitonealis» in le spremnost gospoda dr. Železnikarja mi je ohranila življenje. Čut hvaličnosti ma narekuje, da se mu tem potom javno zahvalim.

St. Janž pri Dravogradu, 30. decembra 1923.

Ivan Poberžnik, tesar.

ZOBJE
umetni v kaučuku ali zlatu, zobje na vijake, zlate kapice in mostke, popravila, ceno; zelo solidna in takojšnja izvršitev zajamčena. Vprašati pri N. Mogilnicka, žena zdravnika v St. Jurju ob juž. žel. Istotam: ruvanje zob brez bolečin, zalivanje zob (plombe) od najcenejših pripravki do najfinjejsih.

102

Kdor hoče kupiti zelo poceni naj gre v prodajalno
TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

ZAHVALA.

Zalostnim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem, da so naš ljubljeni oče, oz. stari oče

Anton Pavš

dne 13. januarja 1924 po dolgi, mučni bolezni, večkrat prevideni s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspali.

Zahvalimo se tem potom vsem, ki so jih v času bolezni obiskovali ter jih tolažili, zlasti č. gg. dušnim pastirjem. Zahvalo izrekamo tudi vsem sosedom za vso požrtvovalnost in naklonjenost ob njihovi smrti in vsem sorodnikom in prijateljem, ki so jih v tako obilnem številu spremljali na zadnji poti, posebno domači preč. duhovščini in g. patru Hubertu Marovtu, domačemu pevskemu društvu za ginaljivo žalostinko in sploh vsem, ki so nas na kakršenkoli način tolažili. — Priporočamo jih v molitev in blag spomin!

Topovlje—Braslovče, 17. januarja 1924.

Rodbina Marovt-ova.

Združene mlekarne d. d. v Ljubljani

centrala slovenskih mlekarne zadruge,
nudi prvo vrstno ementalski polnomastni

SIR
in
**namizno
maslo**

v vsaki množini.

Iščemo tudi stalne dobavitelje za mleko.

Ceneno češko posteljno perje

Kilogram sivega na pol (cufanega) perja 60 din., polbelo 75, belo 85, boljše 95, fino 115, na pol puh 145, fino 178, najfinje 220 din. Beli puh 370, snežnobeli parni puh 445 din. Franko in carine prosto proti povzetju. Neugajajoče se lahko vrne. Vzroci zastonj. Mnogo priznanj in naknadnih naročil.

Razposiljalnica posteljnega perja SACHSEL & CO.,
Wien, XIV., Geibelgasse 9-6. 76 6—1

Klobuke

perilo

čevlje

dežne plašče, dežnike, nogavice, kravate itd. kupite najceneje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.

Točno dobavni:

Plinosečni motorji

za 12, 16, 20, 25, 35, 45, 60, 70 HP.

Benzinomotorji

za 1—2, 4, 7, 8, 10, 12, 20, 25, 40 HP.

Motorji za eurovo olje

za 5, 10, 12, 20 HP.

Parni stroji in motorji

za 2, 3, 4, 6, 7, 15, 100—120 HP.

Motorji v vseh velikostih za vse kurivne snovi, tudi na kolesih, se dobavijo v kratkem času.

Ing. Emil Plewa, strojna tovarna
WIEN, XVII., Wattgasse 78-80.

Popolnoma zastonj

dobite pri meni za malo trud: blago za moško ali žensko obliko, platno, kotenino, uro budilko itd. Pošljite mi v pismu za pojasnilo marko za odgovor in svoj natančen naslov.

Josip Batič, Ljubljana 73.

Eva steklenica Elzafluida nadomesti 3 steklenice francoskega žganja!

Vsebina to naredi!

Sestava Fellerjevega Elzafluida iz najmočnejših esencij zdravilnih zelišč, cvetja, korenin in listja z najfinješim destilatom žganja je že čez 25 let vzrok zahvalnosti nebroj ljudi v vseh delih sveta, ker jim kakor dober prijatelj v težkih dneh bo lečine prežene. Imate bolečine v udih? V hrbitu? Zobobol? Nahod? Ste slabí, prenapeti, izmučeni in preveč občutljivi? Želite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v vseh priložnostih imeti zanesljivo sredstvo pri hiši? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Kmalu bo dete rekli tudi vi:

To je najbolje, kar sem kdaj okušal!

Je veliko močnejši in izdatnejši kot francosko žganje in najboljše sredstvo te vrsje. V vseh dotičnih poslovnih zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarjnarske Feller. S pakovanjem in poštnico stane, če se pošije denar naprej ali po povzetju: 3 dvojnate ali 1 specijalna steklenica 24 dinarjev, 12 dvojnati ali 4 specijalne steklenice 8½ dinarjev, 24 dvojnati ali 8 specijalnih steklenic 5½ dinarjev, 36 dvojnati ali 12 specijalnih steklenic 214 dinarjev.

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 D in 6 D; Elza-mentolni črtniki 7 D; Elza-švedska tinktura za želodec D; Elza-zagorski prnsi in kašljni sok D; Elza-ribje olje 20 D; Elza-voda za usta 12 D; Elza-kolinska voda 15 D; Elza-šumski miris za sobo 15 D; Glycerin 4.80 D in 18 D; Lysol, Lysoform 25 D; Kineški čaj od 2 D dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 15 D; Elza-mrčesni prašek 10 D; stup za podgane in miši 8 D. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 10 odstot. doplatka. Pisma je natančno adresirati na: Eugen V. FELLER, lekarjar, Stubica donja, Elzatrg št. 341, Hrvatsko.

Postelino perje

v veliki izbiri in po zelo nizkih cenah se dobi samo pri

J. Preac,

manufakturna trgovina Maribor, Glavni trg 13.

Kje Vi kupujete

Gre, veržice, prstane, ringe, zapestnice, zlatino in srebrino, nakit in slične potrebičine?

Že 20 let znana odpošiljalna tvrdka H. SUTTNER je uredila svoje poslovanje zelo bobro za svoje odjemalce, tako, da more vsak vrniti predmet, katerega ne želi obdržati, a za oni denar se mu pošije vsak drug zaželen predmet. Nimate tedaj nikakrake rizike in morete priti doobre, zanesljive arc, katera Vam prihrani popravke in jeso; ravnotako Vam pošite vsak drug predmet iz zlata, srebra ali kovine v najlepši in najboljši izvedbi. Tu najdete vse, kar iščete za sebe ali za darila. Zahtevajte krasno ilustrovani cenik, za katerega Vam je treba poslati samo 2 dinara.

Odpošiljalna tvrdka za ure:

H SUTTNER, Ljubljana 992

ZVONARNA IN LIVARNA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

vliva

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji cenah. Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

Pozor! Pozor!

Zenini in nevesti!

Došla je velika izbira vsakovrstnega manufaktturnega in drugega blaga, katerega kupite najceneje pri tvrdki M. Šumer, Konjice, Slovenija. — Nadalje kupim jajca, gobbe in laneno seme po najvišji dnevni ceni. 1313 50—1

Otvoritev trgovine.

Čast mi je s tem cenj. občinstvu mesta Maribor in okolice naznaniti, da sem otvoril s 1. januarjem 1924 v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 21

trgovino z usnjem pod tvrdko

Josip Pirich.

V isti budem vedno dobro sortirano zaloge vseh vrst usnja, najboljši ekvalitete, po mogočno nizkih cenah, kar tudi čevljarski epotrebščine, držal.

Prizadeval si budem, da p. n. odjemalce s kulantno in solidno postrežbo najboljše zadovoljim in si na ta način zaupanje istih pridobim.

Že pri prvem nakupu se bodo p. n. stranke o dobri kvaliteti mojega blaga, kakor tudi brezkonurenčnih cen istega prepričali.

40 3—1

Josip Pirich.

Ne čakaj spomladni!

Naroči takoj:

seme

sadno dreve, dalje, vrtolice, gladiole itd.

Velevtrtnarsko podjetje

, Vr' Džamonja in drugovi

Maribor. 89 1—10

Marija BAUMGARTNER

zaloge pohištva

Celje, Gospodska ulica 26

Svinjske kože

kupuje po najvišjih cenah tvrdka

JOSIP ROSENBERG, MARIBOR, Slovenska ulica št. 1.

JETIKA.

Zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik, ordinira vsaki petek v Celju. Vprašati v lepetni Marija Pomagaj, čitalo njegove tri knjige o jetiki.

ŠPARGLJE

kupuje v predstoječi seziji konzervna tovarna

„GLOBUS“

na Vrhniku pri Ljubljani

ter je tudi pripravljena že sedaj skleniti z večjimi poljedelci dobavno pogodbo na šparglje.

Ponudbe naj se naslovijo na upravnštvo tega lista.

Ljudska posojilnica v Celju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

(Hotel „Pri belem volu“)

obrestuje hranilne vloge počenši s 1. januarjem 1924

od 7% do 10% oziroma po dogovoru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega.

KUPUJE
se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakturino, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki
KAROL WÖRSCHÉ
Maribor, Gospodska ulica št. 10.
!!! Perje za postelje !!!

Denar naložite
najboljše **najvarnejše**
pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici, r.z.z.n.z.

Maribor, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

SINGER ŠIVALNI STROJI
Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestik.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k.
Filialka; MARIBOR, Šolska ulica štev. 2.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEĆE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku srca po 27, 36, 39 in 40 D.
Rajski glasovi zo 38, 50 in 52 D.
Prijatelj otroški po 6.50 in 7.50 D.
Ključek nebeski po 20 in 30 D.
Angelj varih po 11 D.

b) Za odrasle:

Bogomiła po 15, 22 in 25 D.
Pobožni kristjan po 12 D.
Češčena Marija po 14, 48, 60 D.
Marija varhinja po 10 in 36 D.
Sv. Alojzij po 15 in 34 D.
Nebesa, naš dom po 42 D.
Skrb za dušo po 15, 22 in 30 D.
Sv. ura (velike črke) po 12, 15 in 30 D.
Mali duhovni zaklad (velike črke) po 12 D.
Marija Kraljica po 42 D.
Venec pobožnih molitev po 40 D.

Venec pobožnih pesmi po 15 D.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po 10 D.

Kvišku srca Pesmarica (zl. obr.) po 14 D.
Premisljevanja za celo leto I. in II. del po 32 D.

Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri. 3 D.
Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src D 5.

Vir življenja 18 D.
Duša popolna 20 D.
Duša spokorna 20 D.

Bog med nami 12 D.
Večno življenje (rdeča obreza) 24 D. (zlata obreza) 33 D.

Slava Gospodu 18 D.
Nebeška hrana I. in II. del 15 D.
Priprava na smrt 16 D.

Somišljeniki, širite naše liste!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetnejše. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Predstavljenci prodajalec srečk državne razredne loterije.

